

Публікацыя ўсёх стаць, судзіць і тэсты

УМОВЫ ПАПІСКІ:

на 1 м-ц 90 к.; на 3 м-цы—2 р. 60 в.; на 6 м-цаў—5 р.; на 1 год—9 р. 75 в.

Зьмена адрасу: месцавага—10 в., інша-гародняга—20 в.

ПАЛАТА ЗА АБВЕСТ

За рэдакцыйнага (посла т 30 в. іншагародняга—1 в. Пасрэд тэксту ў два разы і пры шматразовым друкаваньні на згодзе.

Згодна з акт. СМН ад 10 верасьня 1928 г. зьверху тэрыторыю 10 проц.

Падпісаньні і абвесткі прымаюцца: У Га. Канторы газ. „Зьвязда“—г. Менск, Савет (ураў паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У агульных гарадах—у аддз. Бел. Дэлегац. Выдавецтва і ва ўсіх нашх тэа. канторах.

РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

895. г. ЛЕНИНГРАД

Университетская набережная 7/9

Фундамент, Библиотеке Лен. Гос. университета

Февр-дек.

Орган Центр

ЗДА

лі (большавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдакцыя прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сэкрэтат рэдакцыі—ад 12 да 2-го гадзін дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начы рэдакцыі (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэа. № 6-42.

Кіраўн. Гл. Кантора Кантора абвестак падпіскі тэл. № 761.

СУБОТА, 5 МАЯ 1928 г.

№ 102 (2909)

Конт асобнага нумару ўсёды 5 коп.

Год выданьня дванаццаты.

8 МАЯ 1928

У ДЗЕНЬ ДРУКУ-ПЕРШАЕ СЛОВА ЧЫТАЧУ

ЗЬМЕСТ І ЯКАСЬЦЬ НАШАЕ ГАЗЭТЫ ПАД КРЫТЫЧНЫМ ВОКАМ ПРАЦОЎНЫХ ШТО ЧЫТАЮЦЬ У „ЗЬВЯЗДЗЕ“, ЧАГО ЁЙ НІКОЛІ НЯ ЧЫТАЮЦЬ І ШТО ХОЦУЦЬ ЧЫТАЦЬ ВЫНІКІ НАШАЙ АНКЕТЫ

Добрабыт краіны палішчаецца а кожным годам. Культурная рэвалюцыя хоць і павольна, але ўсё-ж насюваецца наперад і наперад. Запатрабаванні працоўнага насельніцтва, у тым ліку культурныя запатрабаванні, растуць. Разам з тым растуць запатрабаванні савецкага і партыйнага чытача да сваёй газэты.

І газэта, як фабрыка, завод, як любое прадпрыемства, абавязана чула прыслухоўвацца да галасу чытача, павінна самым уважлівым чынам узіваць кожную яго прапанову і пастарацца правесці яе ў жыццё.

Анкета—важнейшы дасьведзаны прылада сувязі з масамі. Анкетнае апытаньне мае шмат недаклад-

насьцяў і ня можа даць поўнага і зусім правільнага малюнку. Але ўсё-ж анкета дае магчымасьць гаварыць адразу з многімі, а мова анкетны дае магчымасьць усталяваць з большай або меншай дакладнасьцю тую крытычныя заўвагі і ўлічыць тую дэальна прапанову, якія ўносіць аўтар анкетны.

Рэдакцыя газэты „Зьвязда“ разаслала сваім чытачом анкету з 16 запытаньнямі аб „Зьвяздзе“. 400 анкет рэдакцыя распрацавала.

Атрымаўся досыць вялікі матэрыял, які ва ўсіх амаль галінах рэдакцыйнае работы памічае дэальны правільны шлях.

Ітак, слова чытачу.

Твар нашага чытача

Першае месца ва ўсёй кучы анкет належыць радавому сялянству. З 400 анкет—144 запісаныя рэдакцыя сьляне. 114 анкет запісаныя служачыя і 74—рабочыя.

Апрача гэтых асноўных груп чытачоў „Зьвязды“, ёсьць некалькі другарадных груп, якія ў агульнай складанасьці ўсё-ж даюць значную частку чытачоў. На першым месцы ідуць былыя сьляне, зараз служачыя. Яны ў анкетах так і адзначаюцца „селянін-служачы“. Сярод 400 аўтараў анкет лік „селянін-служачы“—26. Далей ідуць група былых рабочых, зараз служачых, якія таксама адзначаюцца ў анкетах „рабочы-служачы“. Асобна—16. Мы таксама маем сярод 400 чытачоў 10 студэнтаў, 10 вучняў, 8 сьлянак, 4 інтэлігентны, 4 работніцы, 4 вайскоўцы і 2 саматужнікі.

Чым гэтыя людзі займаюцца, якую работу яны выконваюць? 124 чал. знаходзяцца на візавой рабоце ў адрозьні, г. э. зьяўляюцца студэнтамі і сьекрэтарамі сельсаветаў,

Лік разьмяркоўваюцца чытачы па акругах? Пераважаюць большасьць адказаў наступіла з Менскае акругі—160. За Менскай акругай ідуць Бабруйска—54 адказы, далей ідуць Ворша—38, потым Магілёў—34, Мазыр—34, Гомель—28, Полацак—24 і на апошнім месцы Віцебск—8. Ці даюць гэтыя лічбы правільнае ўяўленьне аб сапраўдным распаўсюджаньні „Зьвязды“ па акругах? Ва зусім. Рух тыражу „Зьвязды“ стаіць Менскую акругу ва першым месцы, Бабруйск—ва другім месцы, а на трэцім месцы стаіць Віцебская акруга, у той час, як гэтая акруга дае самую меншую колькасьць анкет. На чацьвертым месцы па паказаньні на „Зьвязду“ стаіць Гомель, а ў адносінах анкет Гомель зьяўляецца першым месцам па шостым месцы і г. д. Такім чынам, найбольшую актыўнасьць, нават параўнальную, паказала Менская акруга, за ёю Бабруйска акруга. Астатнія акругі некалькі пасмуна адгукнуліся на наш заклік і прыслалі анкетны ўзровень пазначанай колькасьці.

14 чал. дэкрэты ўраду—столькі-ж, значнае радзё—9 чал., і г. д. Адным словам, «яма нічога такога ў „Зьвяздзе“, каб ня цікава было чытаць.

Ёсьць цэлы рад чытачоў, якія ніколі ня чытаюць у „Зьвяздзе“ цэлыя аддзелы. Так напрыклад, 23 чытачы ніколі ня чытаюць паведамленьняў аб розных стодах на Менску, 17—ніколі ня чытаюць аддзелу аб кіно і тэатрах, 13 ня чытаюць усёй чацьвертай старонкі „Зьвязды“—і таўмачаць лям гэтыя чытачы ў Менску і Гомелі.

трэці значна ўва асутнасьць зьвоніць за тыдзень, рэшта—проста адзначылі, што ў параўнаньні з цэнтральнымі газэтамі, рэдакцыя інфармацыя ў „Зьвяздзе“ пастаўлена слаба.

Аб якасьці ўнутранае інфармацыі

„Зьвязда“ пыталася: „Ці здаваліся вам інфармацыя „Зьвязды“ аб дзейнасьці партызанскіх і мясцовых арганізац. Ці здаваліся вам інфармацыя аб партызанскіх і мяс-

гэта газэце неабходна зрабіць. Напрыклад, я нагадуся-б плаціць за „Зьвязду“ не 90 кап. у месяц, а 1 руб. і нават 1 р. 50 в., але каб я мог бачыць, што робіцца ў маёй акрузе, раёне і нават сельсавеце. Я думаю, што такі погляд ня толькі мой, але нават большасьці чытачоў газэты“.

Як асьвятляецца пытаньне культуры

„Зьвязда“ пыталася: „Ці здаваліся вам інфармацыя „Зьвязды“ аб дзейнасьці партызанскіх і мяс-

зьяўляюць увагу на якасьць існуючых аддзелаў. 64 чытачы зусім адмовіліся адказаць на гэтыя пытаньне. 30 чал. запрапанавалі завесці сельскагаспадарчы аддзел, 23—навуку і тэхніку, 19—аддзел аб рабоце клябуў і хатчытальні, 18—аддзел Чырвонай арміі і Асобнаму (таксама незразумела, чаму, бо аддзел, прысьвечаны Чырвонай арміі, зьявіцца адна разгулірна), 14—агранамічны аддзел, 13—камсамольскі аддзел, 12—фэлетоны, 11—аддзел пытаньняў і адказаў, 9—юрыдычны аддзел, столькі-ж—настанавы ўраду, 8 чал.—прафэсійнае жыццё,

столькі-ж—мэдыцынскія нарады і справачны аддзел і г. д. Асобныя чытачы прапанавалі ўнесці аддзелы: навуковы, жыццё асьветніка, з усяго сьвету, народнае асьветы, ласное гаспадаркі, жыўлагадоўлі, аб рабоце сельсавецаў, аб жыцьці партызан, пчаларства і паліўніцтва, жыццё студэнцтва і г. д., і т. п. Усяго такіх рознастайных прапановаў аказалася 68, пры чым, многія прапановы сабралі толькі па 1 годзе. Правільна значна адмін з чытачоў, што «сутнасьць не ў аддзелах, а ў іх пастаноўцы, у іх зьмесьце». Мы з ім зусім згаджаемс.

Справачныя весткі не здавальняюць

44 чытачы на пытаньне—ці здавальняюць вас рознага роду справачныя весткі, што зьявіліся ў „Зьвяздзе“—адказваюць каратка і ясна—«не». 84 адказваюць—«здавальняюць, але мала». І толькі меншая палова ўсіх чытачоў—184 чал.—здаволены справачным матэрыялам (88 на пытаньне зусім не адказалі). Чытачы пра-

пануюць увесці цэлы рад аддзелаў—юрыдычны, пытаньняў і адказаў і г. д. Патрабен таксама аддзел раскладкі пэнікоў, а адмін прапануе друкаваць нават цэны на сельска-гаспадарчыя прадукты, але многія сходацца на адной думцы, што справачнага матэрыялу вельмі мала і ён друкуецца бліскучым на.

За бытавое апавяданьне

Пытаньне аб літаратурным матэрыяле ў газэце досыць складанае. Таму 184 чытачы на пытаньне—«якога роду літаратурны матэрыял вы хочаце бачыць у „Зьвяздзе“—лічба не адказалі. Сярод іх—шмат аднаважных прапановаў, якім, відавочна, няма часу «зьявіцца» літаратурна, рэшта—радовыя сьляне, якім вельмі пяжа класіфікаваць той ці іншы літаратурны матэрыял. Астатнія чытачы ў ліку 216 чал. выказалі розныя думкі: 32—большасьць—выказаліся за бытавыя апавяданьні, да іх треба дадаць 8 чал., якія выказаліся за кароткія апавяданьні, а таксама 20 чал. выказаліся за літаратурныя фэлетоны і яшчэ 8—просіць апавяданьняў. 20 чал. патрабуюць літаратурнае крыткі, столькі-ж—літаратурнае апытаньне, 16—дабляць версты, 12—таўмачаць бачыць на літа-

нале Беларусі, 8 чал. шукаюць літаратуру на тэму: «аб зямлі»—іх можна далучыць да тых 20, што хочунь чытаць літаратуру аб ісьціны. 24 проста заявілі, што літаратурнае старонка іх зусім здавальняе. Да іх треба далучыць 12 чал., якія ўсё роўна, што чытаць у літаратурнай старонцы. Толькі 4 чытачоў літаратурнае старонка не здавальняе. Колькі таксама прасілі нова аб тым, каб літаратурнае старонка асьвятляла ў пануярных фэлетонах палітычныя і міжнароднае становішча СССР, зьявішчала-б апавяданьні з жыцьця партызан, п'есы для вяскованага тэатру, мэдыцынскія артыкулы, гумар, сатыру, літаратурны матэрыял на тэму блудных каўнаў, бібіліяграфія, напрыск і г. д. 4 выказаліся за друкаваньне цікавага раману. 12 чал.

Наб работа рабкора мела сапраўды паказальнае значэнне, зрабіла найбольшае ўражанне, яна павінна-у кожным паасобным выпадку выкрываць прапану і г. д.--ДАВОДЗІЦА ІМЕННА ДА СВАЙГО КАНЦА. У процілеглым выпадку ў рабочых застаецца або ўражанне пустое балбатні, або будучь апускацца рукі: „усё роўна, моў, ні чорта з гэтым ня зробіш“.

БУХАРЫН.

Гурток работніц-рабкорам пры „Звязьдзе“.

НАСЬЦЕНГАЗЭТА—НАЙЛЕПШЫ СРОДАК САМАКРЫТЫКІ

Газэта—без аўтарытэту Работніцы за пярэ Селькор-будаўнік новае вёскі

(Завод «Мэтал»)

Быў час, калі насценгазэта заводу існавала толькі ў пратаколах культкамісіі заўкому.

За апошнія два месяцы праца нежалюба ажывілася. Колькасць данісчыкаў дайшла да 22 чалавек, газэта выходзіць больш рэгулярна, тэхніка яе палепшылася.

Але рабочыя, як і раней, мала цікавяцца газэтай, яна не зьяўляецца патрэбнай часткай іх быту.

Рэдкалегія настойліва шукае прычыны гэтай халоднасці. Па думцы паасобных членаў рэдкалегіі, перашкаджаюць працы дрэнныя адносіны некаторых заводскіх рабочых, у прыватнасці, партыйцаў да газэты.

Цяжка працаваць тады, калі награжаюць старшынні рэдкалегіі «выбіць зубы», калі крычаць, што «ў газэту пішуць толькі дурні» і г. д.

Дрэнна і тое, што ў рэдкалегію ўваходзяць 7 партыйцаў, няма ніводнага беспартыйнага.

На заводзе дрэнна працавалі вытворчыя камісіі і парадзі, у грамадскім жыцці—шэраг недахопаў. Але насценгазэта вельмі мала ўвагі ўдзяляла гэтай.

З памянёных 22 данісчыкаў толькі 2 зьяўляюцца сталымі насценкарамі. Іншыя пішуць вынаквова. Выхавальнай працы з насценкарамі няма. Забылі нават выісаць «Рабоча-Сялянскі Карэспандэнт».

Н. Жучка.

Работніцы за пярэ Селькор-будаўнік новае вёскі

(Рагачэўскі раён, Бабруйшчына)

Трэба праўду сказаць, жанчыны прымае слабы ўдзел у нашай прэсе. Некаторыя—пасыўныя, другія саромлівацца пісаць—можна, дрэнна напішуць, рэдакцыя ні зьмесьціць. А між тым, друк вельмі дапамагае агульнаму разьвіццю жанчыны і дае шмат карысьці ў справе палепшэньня добрабыту работніц.

Пры газэце «Звязьда» арганізаваны гурток жанчын-рабкорак. Трэба ведаць, што рэдакцыя заўсёды ахвотна прымае матэрыялы, няма чаго саромяцца, рэдакцыя заўсёды справіць памылкі.

Работніцы адсталі ў справе ўдзелу ў друку. Трэба навесці рашучую кампанію за вылучэньне рабкорак на прадпрыемствах.

Работніца Гарталава (Менскі брэнар).

Рабкор заводу «Мэтал»—тач. Лаўрусюк.

Чаму „Ільлічоўка“ сябе не апраўдала

(Лесаліўня «Звязьда», Капцэвічы)

За апошні час наша насценгазэта зрабіла некалькі крокаў назад. Раней яна выходзіла штомесячна.

У студзені яе перавялі на тып «Ільлічоўкі».

Апошняя сябе зусім не апраўдала. Рабкорэўскі гурток амаль што разваліўся. Раней былі сталыя рабкоры, якія павышлялі якасьць рабочых. Цяпер яны адмылі, бо «Ільлічоўка» выходзіць надзвычайна нерегулярна; матэрыялы часта пісьці на тры месяцы. Яшчэ зараз ня зняты артыкулы аб 8-м сакавіка. Да 1-га мая газэта зусім ня выпушчана.

Рабкор.

На друкаваную газэту

(«Чырвоная Бярэзіна»)

Да гэтай пары ў нас выходзіла насценная газэта тыпу „Ільлічоўкі“. Яна сябе не апраўдала, бо, перш за ўсё, заметкі не выпускаліся рэгулярна, ня ўсе рабочыя яе чыталі, сям'я рабочага нічога аб ёй ня ведала.

Гэтыя дні рэдкалегія параніла выхадзіць друкаваную газэту.

Селькор-будаўнік новае вёскі

(Рагачэўскі раён, Бабруйшчына)

У гэтым друку сьняўніца два гады працы В. Крушынскага селькорэўскага гуртка.

Спачатку ў ім былі два селькоры, пасьля ў сваіх радах палічваем вышэй 10-ці сталых селькорэў і некалькі пішучых выпадкова.

У селькорэўскім гуртку ўдзельнічае 6 сялян-беларусаў, два сараднікі, адзін настаўнік і інш.

Усе селькоры прымаюць актыўны ўдзел у грамадзкай працы: тры з іх—члены сельсавету, два—члены камітэту ўзаемадапамогі, іншыя працуюць у камісіях пры сельсавете і арганізацыйных асацыяцыях.

Што-ж зрабіў гурток у справе будаўніцтва новай вёскі?

Перш-на-перш ён дабіўся таго, што селяне набулі школу, паставілі грамадзкую, арганізавалі хагучытальню, пры якой працуе газэтка, с.г. і драматычны гурток. Пры дапамозе селькорэў утварыліся ячэйкі—«Прач няписьменныя» і Асацыяцыя.

Пішучыя кампаніі не абыходзіліся ў нас без удзелу селькора.

У часе кампаніі па рэалізацыі пазыкі селькоры першымі падпісаліся на 40 р. Яны агітавалі зь самаабкладаньнем, якое прыйшло на 25 проц. сумы с.г. пазыкі.

Цяпер уся ўвага гуртка зьвернута на пэснавую службу.

Тры селькоры выдуць сталую навукова-даследчую работу, зьявіцца з Ленінскага інстытутам.

Два гады цэлаз на 408 двараў В. Крушынскага сельсавету выісаваць 15 экз. газет, цяпер выісавацца 107, або адна газэта на чатыры двары. Гэта зьяўляецца значным дасягненьнем селькорэўскага гуртка. Я. Крушына.

На вярце вытворчасці

(Служба цягі, ст. Менск МББ чыгуны)

Насценгазэта майстэрняў службы цягі выходзіць пад назвай «Цягавік».

Газэта ўзяла рашучы курс на вылучэньне безгаспадарчасьці і дрэнных адносін рабочых да вытворчасці. Асабліва ўмоцнена змагалася газэта з цыркалямі і п'янствам.

Цыркаляў раней былі даволі шырока разьвіты. Кампанія, праведзеная ў насценгазэце, дапамагла іх зьмяніць.

П'янства пакуль што яшчэ ня зьнішчана. Бывае, што майстры пасьляюць рабочых на гарэлку. П'юць нават і на вытворчасці.

Газэта рэзка прабрала п'яніц, якія зрываюць рост прадукцыйнасьці працы.

Рэдкалегія насценгазэты ў в. В. Крушына, Рагачэўскага раёну.

Аб чым піша рабселькор

Што цікавіць рабоча-сялянскія масы?

Аб чым піша нам рабселькор? Рэдакцыя «Звязьды» распрацавала падрабязныя даныя аб тэмах карэспандэнтскага газэта.

Рабочыя цікавяць, галоўным чынам, пытаньні рацыяналізацыі вытворчасці, барацьбы з прагуламі, безгаспадарчасьцю і бюракратызмам. Бялі 40 проц. усіх заметак прысьвечаны гэтым тэмам.

Другое месца займаюць пытаньні культурнай і масавай работы—22 проц. Пішуць аб рабочых клябах, бібліятэках, кутках, гуртках. Чырвонай піткай праходзіць праз усе гэтыя заметкі патрабаваньне больш шырокага культурнага абслугоўваньня, прага культуры.

Што цікавіць вёску? Аб чым пішуць селькоры?

Адносна вядомы проц. скарпаў па дзейнасьці пісавых савецкіх арганізацыяў—23 проц. усіх лістоў.

Ня мала заметак аб асьведзе на вёсцы, гуртках, надрадах, хатах-чытальнях—14 проц.

Потым ідуць пытаньні аб с.г. падатку, аб лясных і зямельных справах, мэліярацыі і зьхове адукацыі.

Агульнае ўражаньне ад селькорэўскіх заметак—вёска вырастае, яна дабіваецца сваіх праў праз газэту, яна патрабуе ўвагі, дапамогі, рэвалюцыйнай законнасьці, яна дамагаецца водгуку большых сродкаў на культурныя патрэбы сялянства.

Не трэцяя месца—праца жанчын (народнае харчаваньне, буюфаты, дзейнасьць браманых камісіі).

Твар актыву

Сьвята ў гэтым друку трэба зрабіць агляд нашых рабкорэўска-селькорэўскіх сіл.

Хто лічы гэтыя ішчывальны газэты, ле вочы і вушы на прадпрыемстве, у вёсцы?

Наводзім даныя з 1926-27 г. у «Звязьду» пісала 1964 рабочых.

Пасьля выхodu ў свет масавай рабочай газэты «Рабочы» лік рабкорэў значна зьменшыўся, на працягу зямі ён наступова рос і цяпер дасягае 300 ч.

З іх актыўных карэспандэнтаў—52 чал., радавых, якія пішуць вынаквова, несистэматычна—248.

Актыў рэгулярна з яна ў гэтым супрацоўнічае ў газэце, выконвае ле заданьні, наводзіла газэту аб надрадах на фабрыцы і заводзе.

Які якасны склад рабкорэўскага актыву?

Рабочых ад варштату—68 проц. арганізацыяў, службаў—32 проц. арганізацыяў.

Партыйцаў—47 проц., членаў ЛКСМБ—16 проц., беспартыйных—37 проц.

Большасьць рабкорэўскага актыву (38 проц.)—дарослыя рабочыя ад 25 да 30 год, ад 20 да 25 г.—21 проц., ад 30 да 40 год—18 проц., менш 20—9 проц. і звыш 40 год—14 проц.

Наш рабкорэўскі актыв у абсалютнай большасьці сваёй удзельнічае ў грамадзкай працы (84 проц. актыву).

Хто зьяўляецца членам заўкому, хто—заводаўскай камісіі, хто ўдзельнічае ў бюро мопраўскай арганізацыі, Асацыяцыі і г. д. Нашы рабкоры не абмяжоўваюцца працай каля варштату і карэспандэнтскай у газэце, яны ўдзельнічаюць у практычнай рабоце па сацыялістычным будаўніцтве.

65 проц. нашага рабкорэўскага актыву вучацца ў карэспандэнтскіх гуртках. Большасьць рабкорэў—52 проц. беларусы, 47 проц. яўрэі, рэшта—паліч і расійцы.

Некалькі лічбаў адносна «твару» нашага селькорэўскага актыву:

Рабкор гуты «Пралетары»—т. Ізюк.

Селькорэў у «Звязьдзе»—353 чалавекі, з іх актыўных—76 чалавек.

Большасьць апошніх—46 проц.—беларусы, 16 проц.—сараднікі, 15—сараднікі, 23—сараднікі.

„Факел Домбалеўца“ рапартуе

„Факел Домбалеўца“—вось пазва насценгазэты Нова-Барысаўскай гуты. Пачала яна працу ў маі 1926 г., аб'явіла ўвагу каля 22-х насценкараў.

За мінулы перыяд зьмешчана ў газэце 330 заметак, у ліку якіх 72 выкрывальныя. Выдавана 31 вазетка.

Хто пісаў у газэту? У большасьці беспартыйныя рабочыя—48 проц. Адміністрацыя вельмі слаба ўдзельнічала ў газэце—ле ўдзел вызначаецца лічбай 4 проц.

Праведзена газэтай кампанія рэжыму эканоміі дала 4.320 руб. эканоміі. На выкідах праз васьпэнку сабрала ў фонд „Наш адзас Чэмпіёнаў“—60 р.

„Факель Домбалеўца“ праводзіў у партую і няўхільную барацьбу з п'янствам, хуліганствам і крадзямі на заводзе. Выдуца рад фактаў безгаспадарчасьці саводзкіраўніцтва і нідбайных адносін паасобных рабочых да вытворчасці.

бояльні, 16 проц.—сорбін, 15—рабочий, рашта—служачы розных устаноў на вёсцы.

Асноўнае ядро селькораўскага актыву—камсамольцы (45 проц.), членаў КП(б)Б—17 проц., рашта—беспартыйныя.

Пераважная большасць селькораўскага актыву ўдзельнічае ў грамадскай працы на вёсцы (75 проц.).

Рабкор шпалернай фабрыкі імя Вароўнага—т. Аўтук.

Рабселькоры і абарона

Безнад Саюзнам Саюзам навісца павенная пагроза, рабселькоры былі ў першых рэдах у сярэга арганізацыі абароны. Яны збіралі праз насьпенгазеты сродкі на пабудову самалётаў, дапамагалі арганізацыі кіраваньня, страляных гурткоў, антыкамаўтрадзі, санітарных каманд.

У "Тыдзень абароны" газеты змяшчалі такія лістоў у прадановамі як ілладзіць работу ячэек Асоавіякіму адкуль дастаць сродкі на зброю.

Трэба адзначыць, што некаторыя акруговыя газеты пры дапамозе рабселькоры правялі шырокі агляд вайсковай работы (Віцебск, Бабруйск); уносілі сотні каштоўных прапаноў аб тым, як палепшыць пазіцыю ў пяхоты, як узмацніць ахову прадпрыемстваў.

Але вольная пазіцыя пагроза крыху пухляк, аддзяленца. І многія карэспандэнты, якія толькі учора зьяўляліся вядомымі арганізатарамі абароны, сёньня зьявіліся аб вайсковай рабоце, зьявілі, што вяселье так падрыхтавацца, каб даць убрывы адпор, нельга. Насьпенгазеты, якія ў "Тыдзень абароны" ўсе свае пумары прысьвяцілі абароне, таксама сталі зьявіцца аб вайсковай працы.

Нажаль, у пачатку гэтых ма зможам зьявіцца сталае, сямігоднае асаблівае работнікі страляных гурткоў, антыкамаўтрадзі, санітарных каманд.

Імжа да гэтага часу многія насьпенгазеты, некаторыя перыядычныя акруговыя і цэнтральныя газеты абмяжоўваюць агульнымі разважаньнямі, замест ірацыянальнага абгаварваньня таго, як па дадзенай вядома, у дадзенай вёсцы палепшыць работу, узмацніць сувязь з Чырвонай арміяй, узмацніць работу з перемешчэннямі і дэмаўстрацыямі.

Замое гэта, каб прывернуць і зніжыць недахопы работы ячэек, некаторыя насьпенгазеты нішчы да гэтага часу такім, прыкладна, чынам.

— На спаліюцца рост узбраенняў акруговых нас капіталістычных краінаў, якія зьвартыцца ў хуткім і чаканым моманце накінуцца на нас з усёю сілаю і агрэсію.

Асоавіякім, прадбачыць ўсе небясьнесьці, ахрыхоўвае порагу адпор. Усе працоўныя асабіста былі членамі Асоавіякіму. Усе ў гурткі вайсковых вёдаў.

А далей—ні гуку аб канкрэтнай рабоце на тым заводзе, дзе выдаецца насьпенгазета.

Хрува газэта піша: "Гонар і слава непераможным абаронцам пралетарскіх грамад".

А што робіць дамы завод на шэфстве вольнаапарыяцыямі—зноў ні гуку.

Зразумела, ад такой агітацыі толку атрымаецца мала.

Трэба дабіцца, каб насьпенгазеты сталі практычным арганізатарам вясельнай работы. Трэба, каб насьпенгазета правяла работу ячэек Асоавіякіму і вайсковых гурткоў, бачыла недахопы.

Толькі тады насьпенгазета выкажа свае захады ў справе абароны, калі дае прапаноў будзь прывернуцца на рабочыя і сялянскія і калі практычная работа будзь руданца наперад.

Рабселькоры мала пішуць загалом у друкаваных газетах на вятных аб'ектах. Рабселькоры ня высюваць новых вясельных арганізацыяў, мала крытыкуюць.

недахопы ячэек Асоавіякіму. Чаму гэта адбываецца? А таму, што вайсковымі патаўнямі ў нас цікавіцца, галоўным чынам, у дні гаданіны Чырвонай арміі і ў ішчы "кампанійскія" дні.

А трэба, каб усе працоўныя і ў першую чаргу рабселькоры рыхтаваліся да адбору ворага пастаянна, дзень у дзень, бяз лішняй суматохі і гучных выразаў аб вясельнай небясьнесьці.

Тоды вышкі будзь вярнойшыя.

Ня пісалі ў пустую

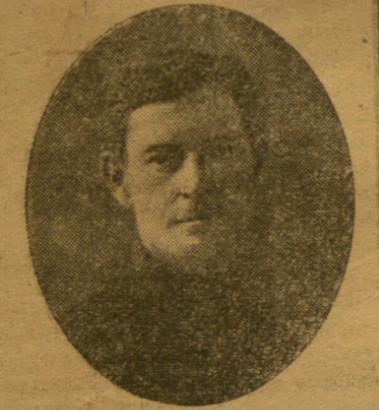
У мінулым годзе на фабрыцы "Чырвоная Бязьвіна" былі ўжо тры рабкоры, якія пісалі ў цэнтральныя газеты. Цяпер да дню друку мы маем 8 рабкораў, якія пішуць у газету "Рабочый" і "Звязьду", і 20 насьпенкоры.

Нашы рабкоры шмат чым дапамаглі палепшыць добрыбыту рабочых.

Некалькі зьмешчаных заметак аб неабходнасьці адчыненьня сталюккі на фабрыцы прымусілі ЦРК і адміністрацыю адкрыць сталюку. Шум, узьняты вакол пытаньня аб новым клубе, даў магчымасьць пачаць пабудову клубу для нашай фабрыкі і гурты "Домбала".

Шмат прапаноў, заметак аб рацыяналізацыі вытворчасці былі праведзены ў жыцьцё.

Трэба адзначыць, нажаль, што рабкоры і гурток працуе вельмі слаба. За год адбыліся толькі два разы заняткі.

Рабкор дражджавога заводу "Пралетары"—т. Пакроўскі.

Мала дапісчыкаў

(Прыватныя мэталічныя прадпрыемствы, Менск)

Выпуск насьпенгазеты пры мясцовае прыватных мэталічных прадпрыемстваў толькі за апошнія часы ўраўнаважана больш-менш рэгулярна характар.

Вельмі цяжка збіраць заметкі паміж рабочымі, бо апошнія раскіданы па ўсім горадзе. Пакуль атрымаец заметку, праходзіць шмат часу.

Цяпер у нас правяляецца наступны мэтал:

Члены рэдакцыі гутараць з імі-пабудзь рабочым на пэўную тэму, запісваюць яго словы і насьля гэтага зьявіцца артыкул, падпісаны рабочым. Зразумела, такі мэтал не падыходзіць для насьпенгазеты, і ў будучым прыдзе ад яго адмовіцца.

У далейшым прыдзеца ўцягнуць у насьпенкоры як мага больш мэталістых. Пакуль з 120 чалавек рэгулярна пішуць толькі 10.

Менскі.

Шмат увагі ўдзяляюць рабкоры драбязям заводскага быту—шыльчэньню асобных неахопаў работні—7 проц. усе карэспандэнцыі.

Слаба высвятляецца жыцьцё выгуначнікаў. Ня глядзячы на тое, што выгуначнікаў па БССР налічваецца покулькі тысяч чалавек,

Рабкор дэло МББ чыг.—т. Грыб

Што далі мае заметкі

Перада мной куча рабкорыўскіх заметак. Яны былі надрукаваны мною ў нашых акруговых і цэнтральных газетах за 1924-27 годы.

Я правяраю пасьпехі сваёй рабкорыўскай працы за 4 гады, я імкнуся выведць, якую карысьць прынесла маё рабкорства.

Мне асабіста яно прынесла вялікую карысьць. Я выраса, значыць

пасунуўся наперад. Пішу ў цэнтральныя газеты, у "Прэфрух", часопісь саюзу мэталістых.

А што далі мае заметкі вытворчасьці.

Праглядваю заметкі на парах Большасць іх вытворчата характару. Пісаў я калісьці, што ў мя эканомія рабочага часу неабходна палізіць праці фабрыкі агульна да прыватнага аддзяленьня.

Заметка праведзена ў жыцьцё паднялася прадукцыянасьць праці. Я пісаў аб нямаэтагоднасьці павяньня наасобных прадстаўніваў нашай фабрыкі ў Маскве і Украіне. Прадстаўніцтва ліквідаваны, зьменшліся накладныя выдаткі.

Я ня ведаю, ці зроблена гэты выключна дзякуючы маёй ініцыятыве. Наўрад, але і мая заметка біла на мішэні.

Я на старонках газет павёў барацьбу з глумам і дрэннай якасьцю фабрыкатаў.

Уласнымі вачыма я бачыў, што заметка мела добры ўплыў і дапамагла палепшыць вытворчасьць.

Зразумела, хваліцца няма чым. Уперадзе яшчэ шмат гадоў работы над сабой, над палепшаньнем стылю карэспандэнцыі, над узьняцьцём свайго культурнага ўзроўню. Але і праведзеная работа не прапала дарма.

Ю. Ханін.

Радкі газетных гавораць

(Клюб глуханямых)

Заўсёды ліха ў нашым клубе. Сьвільны глядзіць розныя плякаты. Яны гавораць, яны крычаць, а клубныя мы са... маўчыць.

Сьвільны сьвільны гавораць аб тым, 5-га мая, у дзень друку, выходзіць чарговы нумар насьпенгазеты і што ў нас павінны надрыхтавацца.

Рудзіны старшыня рэдакцыі бегі на клубе, імкнучы запербаваць як мага больш карэспандэнцаў, правяраючы кожнаму аркуш паперы і аловак.

Стары глуханямы Р. Ш., рабочы пракалятыўу гарбароў, піша допіс і тым, як ён першы раз прачытаў газету і як ён ёю зацікавіўся.

Малады хлопек Лішэўскі працуе на такім у газэце. Ён усе сілы пакладае на тое, каб як маглі цікавей зрабіць гранкі газеты, каб кожны ахвотна чытаў яе.

За час існаваньня насьпенгазеты вышла 8 нумароў. У кожным зьявіліся каля 15-20 допісаў глуханямых. Нічога ўсе—і старыя, і моладзь.

Як вясельны сьвільны нумар насьпенгазеты, пачаўся збіраць паказ абгаворваючы заметкі, рыхтуючы ад... Р. Шорын.

Самакрытыка і работнікі друку

На працягу году перыядычны друк зьяўляецца галоўнай прыладай, пры даназе якое пралетарскай грамадзкасьць вядзе барацьбу з бюракратызмам, цяганівай, нядабайствам, выкрывае недахопы нашага будаўніцтва і дэмаўструе нашы дасягненьні.

Друк, гэтая прылада пралетарскай крытыкі і самакрытыкі, раз у год, у дзень друку, сам становіцца аб'ектам крытыкі з боку пралетарскіх мас.

У гэты дзень рэдакцыі газет і часопісы павінны зрабіць справядзачу перад працоўнымі масамі, павінны адказаць на пытаньні, як перыядычны друк справіўся з задачамі, якія наша партыя ставіць перад пралетарскай дзяржавай. І калі мы возьмем такія галоўныя задачы, як задача індустрыялізацыі краіны, задача культурнай рэвалюцыі, калектывізацыя вёскі, дык павінны сказаць, што друк з задаваньнямі па арганізацыі мас павякол асноўных пытаньняў сацыялістычнага будаўніцтва, у асноўным, справіўся.

Аднак, трэба адзначыць, што ў справе капіталіснага будаўніцтва прамысловасці, газеты ня зделелі завастрыць на гэтым пытаньні патрэбнай увагі як рабкоры, так і рабочыя мас, адгэгуль вядуць насьпенгазета выдзьленьня сур'ёзных памылак, якія мелі месца ў шэрагу выпадкаў пры пабудове тасці інае фабрыкі або заводу.

У справе барацьбы з бюракратызмам, цяганівай, за рацыяналізацыю вытворчасьці, за зьніжэньне сабекошту, за зьніжэньне цен нашы газеты праробілі вялікую працу, штодзёна прыцягваючы да гэтых пытаньняў увагу пралетарскай грамадзкасьці, сваячасова ўскрываючы салячкі савецкіх і гаспадарчых апаратаў. У той-жа час

трэба адзначыць усё-ж невыстарацальную «зубастасьць» нашых газет, невыстарацальнае выдзьленьне канкрэтных насьпенцаў зла, слабую барацьбу з «арцельнасьцю», «сямейнасьцю» і г. д. Нашы газеты часта ганяліся за драбязямі, чарвяч, запечаны ў хлебе, займаў больш увагі, чым, напрыклад, бюракратычныя адносіны некаторых нашых савецкіх і грамадзкіх арганізаў да такіх важнейшых пільноў, як нашы камуны, калектывныя ўмовы.

У правядзеньні чарговых кампаній, якія сталі перад намі ў апошні перыяд—збор с. г. падатку, збожжа-загатоўкі, спажываньне страхоўкі, самаабкладаньне,—большасць нашых газет спазнілася з пастапоўкай гэтых найважнейшых вытаньняў на старонках прэсы, што не магло не адбіцца на правядзеньні гэтых кампаній, асабліва ў пачатку.

Як на вялікае дасягненьне, трэба паказаць на значнае павялічэньне, у параўнаньні з мінулымі годамі, арміі рабкораў і селькораў, па лепшую пастапоўку насьпенчных газет. Але-ж разам з гэтым кідаецца ў вочы адсутнасьць сталага сяматэтычнага кіраўніцтва рабкорамі і селькорамі з боку газет, амаль поўная адсутнасьць выхаваўчай працы з рабселькорамі.

Мы маем у гэтым годзе значнае павялічэньне тыражу газет, асабліва сялянскіх газет, на беларускай мове. Тыраж газет на беларускай мове павялічыўся на 40 з лішнім тысяч, большая частка гэтага павялічэньня тыражу падае на газеты, якія ідуць у вёску («Беларуская Вёска», «Чырвоная Зьмена», «Намуністы»). Гэта ёсьць адно з найважнейшых дасягненьняў на шляху культурнай рэвалюцыі, паколькі газеты зьяўляюцца найлепшым пра-

вадніком культуры ў працоўнай масе. На гэтых дасягненьнях мы не павінны спыняцца, а пашыраць тыраж і падалей.

Калі мы возьмем якасьць нашых газет—іх надворны выгляд, змест газет, тут поруч з некаторымі дасягненьнямі, маецца яшчэ шмат недахопаў. Дзякуючы невысокай тэхніцы, пры малых сродках, нашы газеты выходзяць на кепскай паперы, друкуюцца зьбітымі шрыфтамі. Гэта, так сказаць, аб'ектывныя ўмовы.

Але ёсьць рэчы, якія залежаць палкам ад рэдакцыі, ад непасрэдных работнікаў газет. Вёрстка большасці газет патрабуе значнага палепшаньня. Трэба, каб рабочы, селянін не марнаваў часу і вразу мог знайсці патрэбны яму матэрыял у пэўным месцы. Загалюкі з буйным шрыфтам (шапкі) не заўсёды аднавідаюць зместу таго, што над імі друкуецца. У некаторых газетах б'е ў вочы трафарэтнасьць загалюкаў. Казінічына, шаблён, трафарэт часта назіраюцца і ў артыкулах, асабліва справаздачнага характару.

У нашых цэнтральных газетах слаба асьвятляецца наша эканамічнае будаўніцтва, мы не паграшым, калі скажам, што ў газетах фактычна няма эканамічных аддзелаў.

Бракуе таксама і добрага фэльетону. Газеты мала дапамагаюць панулярываць добраі, карыснай рабочачу і селяніну кніжкі, часопісы. Ня глядзячы на шэраг аднаведных пастапоў, у нашых газетах і дагэтуль адсутнічае рэгулярнае зьявічэньне рэцэнзій, бібліяграфіі.

У крытыцы нашых недахопаў некаторыя газеты гоняцца за сэнсацыяй, і пры тым нездаровай сэнсацыяй, і друкуюцца часам неправяранныя факты. І воль, калі на тавую няправільную інфармацыю

паслядуде сталае сур'ёзнае абвяржэньне, газэта лічыць ніжэй сваёй годнасьці друкаваць такое абвяржэньне. Такія факты ёсьць, з імі трэба змагацца.

Якім спосабам можна зжыць тыя недахопы, што назіраюцца ў нашых газетах. Падняцьце кваліфікацыі газетнага работніка зьяўляецца першым і асноўным крокам на падняцьці якасьці газет.

Другім крокам зьяўляецца калектывная праца рэдакцыі ў нас яшчэ ёсьць вынакці або «самадзяржаў» рэдактара, або такой працы, рэдакцыі калі кожны аддзел зьяўляецца самастойнай дзяржавай і ня ведае, што робіцца ў яго суседа.

Трэба, што патрэбна—гэта вынасьце работы газет, работы рэдакцыі на суд рабочых і сялянскіх мас. Трэба прывяцца, што большасць нашых газет яшчэ ня ведае такой рэчы, як каэфэрэнцыя з чытачамі. У дзень друку трэба зрабіць пачыні такіх каэфэрэнцыяў і ўвесьці іх у пашу штодзённую працу.

Гаворачы аб нашай прэсе, пельга абмінуць становішча акруговых сялянскіх газет. Частка газет з малым тыражом, слабых з якаснага боку, перастала існаваць. Перад намі стаіць задача захаваць тыя акруговыя газеты, якія засталіся.

Нармальвая работа акруговай сялянскай газет магчыма пры цывірдым і выстарацальным бюджэце газет. Тыя сродкі, што цяпер адускаюцца на акруговыя газеты, ня толькі не даюць магчымасьці падняць якасьць газет, але і пастапаў належным чынам работу з селькорамі. Узмацненьне кваліфікаванымі работнікамі, узмацненьне грашовымі сродкамі—воль што дапаможа нам паставіць на належную вышыню акруговыя газеты.

А. СЯНКЕВІЧ.

„У нас мала выхаванья мас на жывых, канкрэтных прыкладах і ўзорах з усіх галін жыцця, а гэта---галоўная задача прэсы ў часе пераходу ад капіталізму да камунізму. У нас мала ўвагі, агалашэння грамадзкае крытыкі, цікавння нягоднага, закліку навучацца ў добрага“

ЛЕНІН (З арт. „Аб характары нашых газет“).

У часе сьнеданья.

У бой супроць безгаспадарчасьці

Сваячасова (вясной 1927 г.) «Зьвязда» правяла шырокі конкурс на лепшую карэспандэнцыю—прапанову ў галіне рэжыму эканоміі, якая павінна даць найбольшы эканамічны эфэкт.

Гэты конкурс прыцягнуў увагу шырокіх колаў працоўных.

І пасля конкурсу «Зьвязда» знала увагі ўдзяляла пытаньням рацыяналізацыі вытворчасці, барацьбы з прагуламі, прастоямі, лохырствам, п'янствам і безгаспадарчасцю.

На майм стало—груда адказаў і водгукаў на рабкораўскія звесткі аб рацыяналізацыі. Адказы рознага зместу, рознага тону: адны б'юць сабе ў грудзі, прызнаюць праўдзінасьць звесткі, абяцаюць «прыняць меры», другія—рэзка нападаюць на рабкора, абурана лаюць за «скажэньне сапраўднасьці», іншыя абмяжоўваюцца фармальнай адпаведнасьцю.

Але ўсе гэтыя адказы гавораць аб адным—заметка б'е на мішэні, б'е добра, яна выконвае з гонарам сваю вагу—змагацца за разуменне гаспадараньне, за большавіцкую рацыяналізацыю, якая на ідзе на зьнішчэньне супраціўленьня і не выжывае на законах працоўных.

Рабкоры «Зьвязды» вялі барацьбу ў двух напрамках:

— Яны выяўлялі выпадкі без-

„Зьвязда“ ў барацьбе з бюракратызмам

Мы ўсе добра памятаем ролю «Зьвязды» ў дні (зіма 1926-27 г.), калі рабоча-сялянская інспэкцыя ўступіла на шлях рацыяналізацыі апарату. Энергічна, у бядым тэмпе вяла тады «Зьвязда» барацьбу з цяганінай і бюракратызмам.

Але летам і ўвосень мінулага году гэтая барацьба значна паслабла. Рэдка, рэдка, як оазіс у пустыры, трапіліся артыкулы аб пасобных выпадках цяганіны, але сыстэматычнага, сталага абстрэлу бюракратычных скажэньняў ня было.

Увосень была зроблена спроба завесні стала адзед, прысьвечаныя барацьбе з бюракратызмам і цяганінай. Ён атрымаў даволі вострую назву «Калючым пяром». Але гэтак піро было даволі тупым. Адначасна дробныя недахопы, крылі «дробныя сошкі», чапляліся за няпэсь у канцылярскай творчасці, бралі ў «сварот» стараных сельсаведаў, крылі бяззуба, без паскоў і агню.

Важныя, абурваючыя факты цяганіны і бюракратызму часта заставаліся незаўважанымі, буйныя шчупакі не трапілі на вострыя «калючага пяра». Бывалі выключэньні—гэта, калі органы РСІ рабілі ласку і прысылалі матар'ял.

Да пачатку новага году гэты адзед, які з дня параджэння хварэў бяззубым і худасьцю, капчаткова заглух.

Зьявіліся адзеды пад рознымі назвамі, прысьвечаныя правядзеньню рацыяналізацыі апарату, выяўленьню фактаў цяганіны ва ўстановах, што абслугоўваюць масы, цяганіны ў працоўных канфіліктах, барацьбе з парушэньнямі працоўнай дысцыпліны. Але гэтыя адзеды пасілі выпадковы характар, друкаваліся ў залежнасьці ад накіплення матар'ялаў.

Ня было грунтоўнай сур'ёзнай крытыкі нашых педхопаў. Культурала на абедзьве нагі сувязь з РСІ. Газета працягвала мала ініцыятывы і чакала пакуль прыдзе РСІ.

У барацьбу з цяганінай ня былі ўдасягнуты масы.

У прыватнасьці, вельмі слаба высьвятлялася пытаньне аб 20 проц.

НАША СУВЯЗЬ З ЗАМЕЖНЫМІ РАБСЕЛЬКОРАМІ

Дзень нашага друку сьвяткуе ня толькі стотысячная армія нашых рабселькораў, ня толькі працоўныя Сав. Саюзу, але і сотні тых рабочых і сялян за межамі, якія пішучь у нашы газеты.

Як-жа працуе гэты рабселькор. Вось некалькі выхаваных фактаў з эпапеі нашых замежных рабселькораў.

«Бу-бо» пад гэтым псеўданімам пісаў нам свае лісты, а потым і артыкулы аб жыцці рабочых і сялян селянін Вудіслаў В. з паўднёвае Славіі. Яго лісты ішлі да нас праз іншыя краіны. Дзевяць месяцаў назад у Бу-бо зрабілі вобшы і знайшлі нашы газеты з яго артыкуламі. Бу-бо арыштавалі і абвінавачваюць у «дзяржаўным шпіёнстве». Арыштавалі яго за артыкулы ў савецкіх газетах. Бу-бо сядзіць за турэмнымі кратамі ўжо 9 месяцаў без суду і следства. Невядома, колькі ён яшчэ будзе сядзець, але яго лістоў доўга прыдзецца нам чапаць.

Яго артыкулы друкаваліся ў «Зьвяздзе» і іншых беларускіх газетах.

„Boncelante“—пад гэтым псеўданімам піша нам з нашае суседняе краіны—Польшчы—рабочы гліэраўскіх тэкстыльных фабрык. І яго лісты, як наогул усе лісты з краіны, дзе пацуе белы тэрор, ідуць да нас праз іншыя краіны. Але і аб гэтай сувязі даведзлася ахраўца і ў Boncelante зрабілі вобшы, але нічога не знайшлі і таму толькі звольнілі ад працы, бо бачыць, Гліэра не жадае трымаць

небясьпечных рабочых, што трываюць сувязь з бальшавікамі.

І зараз наш рабкор за пісаньне артыкулаў да нас—беспрацоўны.

Вось толькі два факты—а іх у практыцы нашае сувязі з замежжам—сотні. Цяжка пісаць у нашы газеты рабочаму Сосу з Вэнгрыі, рабочаму друкарю Ф. Пэрхову з Фінляндыі, гішпанскаму селяніну Барану і сотням другіх невядомых нам рабселькораў.

Іх лісты мы заўсёды чытаем у нашых умовах, а здаецца ні разу не падумалі аб тым, як пішучь з рызыкаю апынуцца ў турме—нам—нашы замежныя рабкоры.

Пішучы да нас, яны зрабіліся актыўнымі рабкорамі і сваіх раб-

Венгерскі рабкор С. Шамелі, арыштаваны за сувязь з СССР.

селькорамі Савецкае краіны.

У «дзень друку» нам трэба падумаць аб тым, як павялічыць сувязь з замежнымі рабкорамі, асабліва з нашага боку.

Лісты замежных рабселькораў мы часта бачым на старонках нашае прэсы, але нашы рабкоры акрамя адзінак яшчэ вельмі і вельмі мала пішучь за межы, рабочы друк за межамі вельмі рэдка бачыць на сваіх старонках лісты беларускіх рабселькораў. Гэту хібу ў нашай рабселькораўскай працы трэба выправіць.

Тым больш шчыраму зьвязь з замежжам павінна быць сувязь паміж рабкораўскімі гурткамі і пасобнымі рабкорамі. Наш воньят трэба і карысна перадаць нашым замежным таварышам, якія яшчэ жывуць і працуюць ва ўмовах капіталізму і для іх наш воньят вельмі патрэбен.

У справу міжнароднага рабкорства трэба ўдзягнуць больш шырокія колы рабкораў, трэба, каб рэдакцыя занялася спецыяльна гэтай справай, а не аднахвалілася ад яе, як часосяці непатрэбнага.

Міжнародная сувязь мае вялікае значэньне ў справе ўтварэньня адзінага фронту рабочых усёга сьвету ў справе зьбіраньня сіл для абароны ад наступаючага капіталізму.

У дзень друку наша шчырае братэрскае прывітаньне нашым замежным рабселькорам, якія, ня гледзячы на ўсе перашкоды, узмацняюць адзін фронт абароны СССР. Зьм. Сьнежка.

Ня той рабочы выконвае свой абавязак, які маўчыць, бачачы бюракратычную агіду, а той, які ўмее настойліва і да канца змагацца з баляччай бюракратызму.

У вольны час за „Зьвяздою“

КУЗЬНЯ АКТЫўНАСЬЦІ

Шматвобразны наш чытач. Кожны мае сваю ўласную манэру, прывычку і падыход да «Зьвязды».

- Што гэта ў нас?
- Слоўнік.
- Пацікава?
- Не, беларускі.
- Чарота ён наш?

ў першую чаргу шукаюць звесткі аб сваім прадпрыемстве.

— На што ты ў «Зьвяздзе» ў першую чаргу зварацаеш увагу?— пытаюцца і рабочага-харчавіка.

За чытабельную, цікавую газэту

1-га жніўня мінулага году было пераломным момантам у жыцці «Зьвязды»: газэта перайшла на беларускую мову, зьявілася масавая рабочая газэта «Рабочы».

Прыток карэспандэнцыі ў «Зьвязду» рэзка зменшыўся. Газэта на кароткі час страціла сваю сувязь з масамі.

Адзед «Рабочае Жыццё» на працягу некалькіх месяцаў карміўся выпадковымі, адзіночнымі карэспандэнцыямі рабочых, якія, «на старой паміці», яшчэ пісалі ў «Зьвязду».

Нельга было падбраць матар'ял на важнейшыя тэмы дня, прыходзілася друкаваць пасобныя, дрэнна падобраныя звесткі аб дробных.

Важнейшы адзед газэты «Па Савецкай Беларусі», які павінен усебакова высьвятляць жыццё пасобных акруг, захварэў малавротам і бя зуб ем. У ім друкаваліся дробныя звесткі з вёсак, карэспандэнцыі з «бору, ды з сасонкі». Па адзэле ні ў якім разе нельга было судзіць аб тым, чым жыве, чым дыхае Савецкая Беларусь.

Ясна, што ўсё гэта адбілася на зьмесьце газэты, які значна пагоршыўся. Пагражала небясьпека—стаць казённым зборам абешнікаў і дырэктыву.

На працягу мінулае зімы была зроблена праца па аднаўленьні страчанае сувязі з масамі. Рабкораўскі адзед заняў стварыць карэспандэнцкую сетку на заводах.

Падобралі больш-менш сталых акруговых карэспандэнтаў.

Зьявілася штотыднёвая старонка літаратуры і мастацтва.

Узмацніўся прыток рабкораўскіх лістоў ад 20 да 40 у дзень.

Адзед «Па Савецкай Беларусі» пачаў, хоць і няпоўна, высьвятляць найбольш важныя падзеі ў жыцці краіны.

Адзед «Партыянае Жыццё», які раней запавуіўся дырэктывным матар'ялам і пудымі справаздачамі лячэк, узяўся за высьвятленьне важнейшых пытаньняў партыйнага будаўніцтва, — барацьба са спробамі скажэньня дырэктыву цэнтральных партыйных органаў на месцах, барацьба за адараўленьне біту партыйнай масы, правёрка

У часе абедзенага перапынку

Прывітаньне аальсмээрскіх рабселькораў

(Прывітальны ліст, атрыманы на мове эспэранта ад рабселькораў савецкіх газэт з Галандыі)

Аальсмээр, 23 красавіка 1928 г.

Дарагія таварышы! Мы, рабочыя і селяне горадка Гальсмэера, недалёка ад Амстэрдама, абслугоўваючыя сваімі артыкуламі і звесткамі беларускіх газэты, пасылаем да дня савецкага друку палкае прывітаньне нашым сугаварышам па працы і пярэ—рабкорам і селькорам Беларусі.

Асобныя ўмовы галандзкага грамадзкага жыцця—слабасьць камуністычнага руху і пераходнае з боку адміністрацыі і буржуазіі—перашкаджаюць пакуль разьвіцьцю ў Галандыі колькі-небудзь шырокага рабселькораўскага руху. Новаат орган нашай кампартыі «Де Тудын» («Трыбуна») амаль не скарыстоўвае на сваіх старонках лістоў галандзкіх сялян і рабочых. Тым з большым парываньнем і ахвотай мы зьяўляліся да адзінага маждывага для нас сродку—аб'югу ўваньня друку вялікай рабоча-сялянскай краіны—СССР.

Пасылаючы вам сёньня сваё прывітаньне, мы спадзяемся, што на-дойдзе дзень, калі друк рабоча-сялянскі будзе вольны ва ўсім сьвеце, а шматлікія дзеі да таго часу армія рабселькораў умо на будзе сьцьскацца ў сваёй працы дзяржаўнымі і моўнымі межамі.

Чакаючы гэты дзень—мі ўзмоцнім міжнародную сувязь рабселькораў!

Нахай нельга вольны рабоча-ся-

...нашні, налівацельскія адносіны і асабі працы, бюракратычныя адносіны да пастапоў, дыктары, перада, дрэнае хаваньне матар'ялу і т. д. Былі выпадкі, калі рабкор паваў 2-3 біў на адной міхуці пакуль дабіваўся праз «Зьвязду», свайго.

— Яны таксама сьмела і бязлітасна вышлілі ўсе выпадкі на сумленны адносіны рабочых да працы. П'яніцы, прагульшчыкі, спэцыялісты на гламе прадукцыі, гудзтэй і ходыры вельмі часта трапілі на пяро рабкораў «Зьвязды».

Заметкі, напрыклад, з гуты Домбала аб безгаспадарчасці і няўважлівае адрававілі атмасфэру на гэтым заводзе.

Заметка з заводу «Чырвоная Зара» аб паркам'ясе Куражы і К-6, па словах рабочых, шмат у чым дапамагла заводскім арганізацыям, якія змагаюцца з прагуламі і п'янствам.

Некалькі тыднёў назад у «Зьвяздзе» была ўвешчана карэспандэнцыя рабочага шпалернай фабрыкі аб тым, што яго равейшая заметка аб валасках у складах дапамагла і прынесла прыбытак фабрыцы.

Цяжка надлічыць, колькі прыбытку прынеслі беларускай прамысловасьці рабкораўскія заметкі, колькі грошай з'эканомлена, дзякуючы ім. Можна толькі прыблізна павялічыць агульную суму. А яна, на падліках рабкораў, дасягае некалькіх дзесяткаў тысяч рублёў. Ф.ў.

Фінляндзкі рабкор (друкар) Франц Пэрка

зьяніжэнні адміністрацыйных выдаткаў.

Буйныя памылкі і падлікі ў капітальным будаўніцтве амаль зусім не высьвятляліся. Выключэньне — артыкул аб новым Бабруйскім камбінаце.

У далейшым трэба будзе ў газэце рэзка і сьмела завастрыць барацьбу з бюракратычнымі скажэньнямі партыйных дырэктыв, прыцяпушы да гэтай справы рабселькорскую сетку.

Дырэктывы апошняга пленуму ЦКК УсеКП(б) настойліва рэка мёдуць сур'езна заняцца гэтым пытаньнем.

Лёвунг самакрытыкі, бязлітаснага выяўленьня балячак павінен быць ажыццёўлены. М—р.

раважчак, дачка-вучэўка апольнае вясня сямігодкі і кватэранчыгуначнік. Чытаець у паасобку і разам, пра сябе і голасна.

Калі позарым каля 11-е гадзіны ўся сям'я ў поўны зборы сядзіць за вайлімі закончаным чайнікаў, які стаіць на перавернутай талерцы, і вчэраюць — жонка, хатняя гаспадыня, звычайна просіць:

— Прачытай мне што-небудзь голасна.

— Што?

— Ды самае цікавае.

Любіць яна слухаць кароткія заметкі аб дэфектах на заводах, навіны дня, суд, здарэньні. За апошні час яна захапілася працэсам Грамады.

— Ці дае вам што-небудзь «Зьвязда»? — пытаю я таа. П.?

— Зразумела, «Зьвязда» гатуе мяне ў сусьветным жыццёвым катле.

І сапраўды, газэта зрабіла з таа. П. заводскага актывістага, сталага ўдзельніка вытворчых нарад, розных сходаў і г. д.

ПРЫЕМНАЕ З КАРЫСНЫМ

Чытальніа клябу саўгандальслужачых. За сталом — адзін з навоўвальнікаў, рахункавод т. Г. Чытае «Зьвязду» ўважліва. Чытае на толькі дробныя артыкулы, але і пэўныя дробныя прыфтом) вялікія падвалы (артыкулы над рысай). Чытае з залюкам у рудэ. Часамі адсоўвае газэту і пачынае перагортваць кніжку:

рускую мову на газэце. Шэсьць месяцаў вучыўся ў гуртку і шыоуць толькі траматыку. Зара я што-дзя практыкую.

— Дык чаму вы, у такіх выпадку, чытаеце «Зьвязду», а не якую-небудзь іншую газэту, або часопіс?

— Злучаю прыемна з карысным. Выпісваць газэту мне не на кішэні, бо атрымаваю ўсяго толькі 46р. пенсіі і маю на сваім утрыманні сястру-вучэўку. Да «Зьвязды» я прызымаюся, яна самая сур'езная з беларускіх газэт і чават у фэльетонах «Зьвязда» не займаецца зубаскальствам.

ХТО З ЯКОГА КАНЦА

Група добра развiтых чытачоў, якія падпісваюцца апрача «Зьвязды» і на «Правду», апавадае:

— У «Зьвяздзе» праглядаем перадавіцу, заглядаем у партдадэл і даўжэй сьнянемся на мацэвертай старонцы.

— Чаму, — пытаю я.

— Бо палітыку мы вучаем на «Правду», у «Зьвяздзе» мы шукаем канкрэтыя ўказаньні аб асаблівасці Беларусі і ў большай часці «Зьвязда» нам служыць газэтай мясцовых навін.

Некаторыя чытачы пачынаюць чытаць «Зьвязду» з чацвёртае старонкі, — з суду, здарэньняў, мясцовай хронікі, а потым ужо пераходзяць на палітыку, г. зн. на апошнія старонкі.

Заводзкія хлопцы ў «Зьвяздзе»

метка зноў будзе прачытана.

Я гутарыў са многімі чытачамі «Зьвязды», з чытачамі розных узростаў, вясельмі і грамадзкімі стапавішча, але не знайшоў ніводнага, які чытаў-бы ўсю «Зьвязду», ад загаловка да подпісу.

ПАДПІСІ ДЛЯ ФА-

Соп

Б'ець і выключэньні. Б'ець катэгорыя людзей, якія вышэйваюць «Зьвязду» так сабе:

— Для фасопу.

Пытаю аднаго хланда, сакратара вясковае ячэйкі:

— Як табе падабаецца «Зьвязда»?

— О, вельмі добрае газэта.

— Чым яна такая добрае?

— Ды тым, што ёсьць у ёй артыкулы на розных пытаньнях і выдаецца яна на беларускай і... расійскай мове.

— Даўно чытаў газэту?

— Штодзеньна чытаю.

— Наказы хоць адзін нумар «Зьвязды», дзе быў-бы артыкул на расійскай мове.

— Зараз.

Хлапец пайшоў у другі пакой, капаўся з паўгадзіны ў старых газэтах і вышаў зьбавэжаны:

— Не знайшоў...

— І ня знойдзец, бо з жніўня 1927 г. «Зьвязда» цалком перайшла на беларускую мову. Табе, як сакратару ячэйкі, у першую чаргу гэта трэба ведаць...

Л. Кустановіч.

Вянгерскі рабкор Юлі Сол.

сувязі партарганізацыі з масамі, рэагаваньня іх на балючыя бакі намага жыцьця.

Аддзел «Мясцовае жыццё» адновіўся ад рапейшага курсу па ведамственную хроніку і здарэньні, і імкнецца адбіваць павольш важныя і цікавыя падзеі ў жыцці сталіцы.

Шмат работы патрачана «Зьвяздой» на кампаніі загатовак, пазыкі ўзмацненьня саянскае гаспадаркі, самаабкладаньня і інш.

Зразумела, «Зьвязда» яшчэ не пазбавілася ад казёнічых у газэце, дае аб сабе ведаць ведамствены, сухі матар'ял. Мы яшчэ не навучыліся востра, сакавіта, цікава падаваць факты.

Б.—ў.

Мірыя Гарэсэн, Вільгельм Шмідэр, М. Рымэрсман, К. Ван-Ботэн, Іоган Нільсэн.

Праз рабселькорскую сувязь да адзінга рабочага фронту

(Ліст да дня друку з Нямецчыны, атрыманы на мове эспэранта)

Таварышы! Картэль прафэсійнальных, спартыўных і культурных арганізацый г. Рулы ў Турынгіі вітае вольны Савецкі друк і шматлікіх карэспандэнтаў з рабочых і сялян у дзень 5-га мая.

У тых дні, калі нямецкая рэакцыя дасягнула сваёй граніцы і рабочым арганізацыям пагражае небясьпека, нам асабліва прыемна зьявняць свае розумы на крыніцу, якая ўжо 11-ы год будзе сацыялізм.

Мы верым, што наша ўзаемная рабселькорская сувязь узмацніць нашы пазыцыі адзінага рабочага фронту і ўзмацніць нас настолькі, што нам ужо ня будуць пагражаць ніякія пасяганьні буржуазіі.

Далоў рэакцыю! Няхай жыве адзіны фронт рабочых усяго сьвету!

Няхай жыве чырвоны рабочы друк! Па даручэньні картэлю прафэсійнальных, спартыўных і культурных арганізацый г. Рула Отто Цымэрман.

Сьвятло і цені ў кіраўніцтве рабселькорамі

Да пачатку бігучага году кіраўніцтва рабселькорскім рухам у нас, у Беларусі, трэба прызнацца, аддавалася вельмі мала ўвагі. Рэдакцыя газэт, атрымліваючы вялізную колькасць рабселькорскага матар'ялу, які ідзе амаль самацёкам, ня вельмі былі зацікаўлены ў тым, каб пашырыць і ўзмацніць рабселькорскі рух. Праўда, аб навлічэньні і ўзмацненьні рабселькорскіх радоў вельмі шмат гаварылася, пават пісалася, але практычна гэта ўзмацненьне амаль не знаходзіла выразу. Зрэдку інструкцыйны ліст рабселькорам на тэму аб бігучых «кампаніях», зрэдку — пасадка ў які-небудзь акруговы горад, пераважна ў бліжэйшы (Барысаў, Бабруйск), штотыдзень сходы рабкораў у рэдакцыі — вось і ўсё.

Асноўную сваю ўвагу рэдакцыя «Зьвязды» аддавала рабкорам Менску. З імі на працягу доўгага часу рэдакцыя праводзіла сыстэматычныя вяснякі. Гурток рабкораў пры «Зьвяздзе» існуе ўжо з 1923 г. Прымаючы над увагу, што склад яго вельмі бігучы, што за выключэньнем невялікай актывістай групы ў 10—15 чалавек, кожны 2—3 месяцы прыносяць усё новых і новых людзей, трэба будзе прызнаць, што

«Зьвяздзе» на ўсю масу рабкораў Менску вельмі вялікі. Праўда, некаторыя рабкоры, выбыўшы на якой-небудзь прычыне з рабкораўскага гуртка (заяткі ня цікавіць, заметку не зьявіліся і г. д.), зусім выходзяць з рабкораўскіх радоў, але гэта «натуральнае страгата» напэўняецца «натуральным прыбыткам», які асьвяжае рабкораўскія рады і дае газэце шмат каштоўнага матар'ялу з некаторых незакранутых галін. Пры рэдакцыі «Зьвязда» калісьці, гады два таму назад, існаваў і гурток работніц-рабкорак, існаваў і гурток васнкураў, работа з гэтымі гурткамі была праведзена значная, але ніякіх сьлядоў яна не пакінула. Васнкоры разьехаліся, а рабкоркі, пасяля аб'яднаньня з гуртком рабкораў, растварыліся спачатку ў рабкораўскай групе, а потым і зусім расталі.

Адсутнасць лістоў работніц — адно з самых балючых месц нашае газэты.

Арганізацыйны перыяд пераходу «Зьвязды» на беларускую мову, адлучэньне «Рабочага», куда перайшлі асноўныя кадры працаўнікоў, неабходнасьць падтрымаць шпарка зьявіжэньне тыражу і рад іншых унутрыарганізацыйных пытаньняў амаль

засланілі сабою работу з рабселькорамі.

Цяпер, калі арганізацыйны перыяд застаўся ззаду, калі тыраж газэты расьце і набліжаецца да свайго «адыходнага стапавішча» (г. зн. да пераходу на беларускую мову), — рэдакцыя бярэ рашучы курс на ўзмацненьне кіраўніцтва рабселькорскай арміяй.

Што зроблена за апошнія тры месяцы?

Пры рэдакцыі: была склікана адна нарада рабкораўскага актыву, праведзена 8 заняткаў рабселькорскага гуртка — сярэдняе наведваньне — 30 чалавек. Арганізаваны гурток рабкорак з 15 чал. — адбылося двое заняткаў.

Па рабках: адбыліся тры раёныя нарады рабкораў, якія абхапілі 85 чал.

Па прадпрыемствах: праведзена 20 дакладаў на рабкораўскіх пытаньнях, прысутнічала 625 чал. — у сярэднім 31 чал. З ліку гэтых сходаў трэба адзначыць сход у сельска-гаспадарчых майстэрнях імя Вурбіса, праведзены ў часе абедзенага перапынку ў сталюцы, на які сабралася 70 чал. (Праўда, гэты сход меў той вялікі недахоп, што вельмі было рас-

пачаць сэрчак з прычыны абмежаванасьці часу).

Апрача таго, пры рэдакцыі ўстаноўлены вчэрашні дзяжурствы, якія даюць магчымасьць рабкорам прыходзіць у рэдакцыю за рознымі даведкамі. Нажаль, ня глядзячы на тое, што прадпрыемствы шырока інфармаваны аб вчэрашніх дзяжурствах у рэдакцыі, вельмі нямногія рабкоры карыстаюцца гэтай магчымасьцю.

У акругі Гомельскую, Магілёўскую, Аршанскую, Бабруйскую былі камандыраваны адказныя працаўнікі рэдакцыі, якія наведвалі рад заводаў і сельскіх рабнаў, правялі некалькі рабселькорскіх нарад і сходаў, абхапіўшы наогул 150 чалавек. Адзін выезд быў паладжан у Барысаў, дзе праведзены два сходы рабкораў г. Барысава і Нова-Барысава, на якіх прысутнічала 50 чал.

Такім чынам, за тры месяцы праінструктавана шляхам дакладаў і гутарак 1.180 рабселькорай.

У гэтую лічбу не ўвайшлі рабкоры і чытачы, якія на працягу красавіка праслухалі перадачы нам на радыё тры гутаркі на рабселькорскіх пытаньнях: а) аб друку і рабселькорам, б) як і аб чым пісаць у газэты, в) як павінен працаваць рэдакцыя насценнага газэт і рабселькорскія гурткі. Гэтымі днямі будзе перадаана апошняя гутарка першага цыкле аб сувязі рабселькорай з рэдакцыяй.

Апрача гэтых жывых гутарак рэдакцыя разаслала сваім рабселькорам два інструкцыйныя лісты на тэму аб важнейшых бігучых кампаніях, некалькі артыкулаў інструкцыйнага характару зьмешчаны ў газэце і калі 200 лістоў паслана паасобным рабселькорам.

Можна палугуліць вынікі «насьліпералоннага перыяду». За тры месяцы выканана досыць вялікая работа, рабселькоры атрымалі значную дозу практычных указаньняў. Самае важнае — гэта тое, што рэдакцыя атрымала магчымасьць абарнуцца тварам да акруг. Гэта пэўна плюс у нашай рабоце.

Але ці значыць гэта, што мы можам «адпачываць на лаўрах»? Далёка не!

Вынікі правільнага і сыстэматычнага кіраўніцтва рабселькорамі павінны выразіцца ў чым-небудзь канкрэтным і гэта канкрэтнае павінна зьявіцца адлюстраваньне ў газэце. Мы гэтага пакуль што ў газэце ня бачым. Якасьць рабселькорскае прадукцыі ўсё яшчэ застаецца ня вельмі высокай і дае шмат «браку», г. зн. дробязей, якімі можна запоўніць толькі рэдакцыйны кошык. Дамагчыся таго, каб кожная заметка нашага рабселькора закралана які-небудзь факт вялікай грамадзкай важнасьці, дамагчыся таго, каб рабселькор адчуваў дыханьне ўсёй савецкай краіны, чуў біццё пульсу кожнага савецкага механізму, і можа

сваячасова сыгналізаваць партыі праз савецка-партыйны друк аб кожным падазроным перабой ў рабоце гэтага механізму, а таксама аб лепшых узорах работы, якія-б маглі служыць прыкладам, — такая задача рэдакцыі.

Да недахопаў кіраўніцтва адносіцца ў першую чаргу адсутнасць глыбокай прапрацоўкі кожнага пытаньня.

І тут мы павінны пагаварыць аб нашых сямозьніках у справе кіраўніцтва рабселькорскім рухам. Рэдакцыя, якая праводзіць усякі рабкораўскі сход «з палёту», раптоўна, вельмі трудна прапрацоўваць кожную тэму «на ўсе сто проц». Частка работы павінна быць ускладзена на нізавыя партыячэйкі. Між тым, адным з асноўных недахопаў кіраўніцтва рабселькорамі зьяўляюцца досыць бесстаронныя адносіны партыйных ячэек да работы рабселькорай.

Факты гавораць, што хоць партыйных «цэнзараў» у нас і мала (за гэтае справы, між іншым, аматараў шмат), але затое парткіраўнікоў, якія на працягу гадоў знаходзіцца ў бесстаронным становішчы да рабселькорай — хоць адбаўляй.

Ці шмат у нас сакратароў ячэек, якія рабілі на рабселькорскіх сходах даклады на бігучыя тэмы? Ці шмат у нас на прадпрыемствах, у рабках партбюро, якія спраўды кіравалі-б рабселькорай

скімі арганізацыямі, забесьпячалі іх дакладчыкамі, літаратурай, аказвалі-б ім штотдзённую дапамогу ў практычнай рабоце на вышук насценнага газэты і г. д.

Што робіць ячэйкі, каб узьняць культурны і палітычны ўзровень рабселькора, як рабселькора — актывнага ўдзельніка сацыялістычнага будаўніцтва, на якога партыйны ўскладзены асабліва важныя задачы?

Рэдакцыя ў сваёй рабоце на кіраўніцтва рабселькорамі да гэтага часу яшчэ, ня глядзячы на паліўнасць раду дырэктывы вышэйшых партыйных органаў, застаецца самотнай. Гэта адбіваецца на адыходзе часткі рабселькорай ад газэты, і на параўнаўча нязначным введваньні сходаў і заняткаў гурткаў, і на якасьці рабселькорскіх карэспандэнцый, якія звычайна закраланаюць паверхні пытаньняў і ня ўмеюць нырнуць на патрэбную глыбіню.

Ніхто ня будзе адмаўляць, што і рэдакцыя ня ўсё робіць для ўзмацненьня кіраўніцтва рабселькорамі. Можна было-б зрабіць значна больш таго, што зроблена. Але, зноў такі, бяз дружнага падтрыманьня парт'ячэек на месцах усякае пачынаньне рэдакцыі прынесе карысьць толькі нязначную.

Праўдзін.

Наб работа рабкора мела сапраўды паказальнае значэнне, зрабіла найбольшае ўражанне, яна павінна--у кожным паасобным выпадку выкрываньняў, прапапоў і г. д.--ДАВОДЗІЦА ІМЕННА ДА СВАЙГО КАНЦА. У процілеглым выпадку ў рабочых застанеца або ўражанне пустое балбатні, або будучь апускацца рукі: **БУХАРЫН.**

Першамайская дэманстрацыя ў Берліне ў гэтым годзе па сваіх выдатках і маштабах значна пераўзыходзіла доташ.

Рэакцыя спраўляе крывавае пір зьверскае забойства італьянскага камуністага ў турме

Палітычныя працэсы ў Францыі і Нямеччыне

МАСКВА, 3. Італьянская секцыя МОПР'у паведамляе аб новым зьверскім злачынстве фашыстаў. Ахвяраю яго наў камуністы Рыва, арыштаваны ў Гэнуі перад апошнім міланскім „замахам“. Пасьля арышту Рыва быў прывезены ў штаб палітычнай паліцыі. Там яго моцна катавалі.

18-га красавіка Рыва быў пераведзены ў турму, а 20 красавіка паліцыя афіцыйна паведаміла яго сваямоў, што ён павесіўся ў камеры.

У рабочых молах Гэнуі паліцэйскае паведамленьне аб яго „самагубстве“ выклікала вялікае абурэньне. Рыва быў забіты фашысцкай бомбай, якая ўварвалася разам з турэмнымі наглядальнікамі ў намеру паліцэйскіх у першыя дні пасьля „замаху“.

БЭРЛІН, 3. Заўтра ў лейпцыгскім вярхоўным судзе пачнецца слуханьне справы паліцэйскіх у працэсе Фішкшвага з турмы Браўна.

„Ротэ Фанэ“ аб пастанове лейпцыгскага суду

БЭРЛІН, 3. Камуністычная „Ротэ Фанэ“ піша: „Пастанова лейпцыгскага суду пытаньне аб забароне чырвонага саюзу франтавікоў з прадмысловых дэмагічных меркаваньняў, якія аднаўляюць ітарэсам вялікай казымі, адказнасьць да пасьлявабачнага перыяду. Рабочыя не дадуць сабе ашукаць гэтак

Скандаляныя выкрыцьці на працэсе фашысцкіх забойцаў у Нямеччыне

С.-д.--супольнікі забойств

Скандаляныя выкрыцьці на працэсе фашысцкіх забойцаў у Нямеччыне. С.-д.--супольнікі забойств.

Шматтысячныя дэманстрацыі ў дзень 1-га мая

На сабатаж рэфармістых рабочыя масы адказалі згуртаванасцю пад сьцягамі кампарты

Арышт 1.000 дэманстрантаў у Токіё

ПОСЬПЕХ КАМУНІСТЫЧНЫХ ДЭМАНАСТРАЦЫЙ У НЯМЕЧЧЫНЕ

БЭРЛІН, 3. У Рурскай вобласьці рабочыя ў пераважаючай большасьці далучыліся да першамайскай дэманстрацыі, арганізаванай кампартыяй. Усюды, дзе рэфармісты не дапукалі сумесных дэманстрацый, у камуністычных дэманстрацыях брала ўдзел шмат разоў больш рабочых, чым у рэфармісцкіх. У Верхняй Сілезіі амаль усюды на прадпрыемствах была спынена работа. У Глейніцы сацыял-дэмакраты адхілілі прапапоў аб агульнай дэманстрацыі. У дэманстрацыі камуністы брала ўдзел 10.000 чалавек.

Кансэрватары востраць зубы на савецкае золата

НЬЮ-ЁРК, 1. Парыскаму карэспандэнту „Ліўстрит Журналь“ паведамілі ў „Банк дэ-Франс“, што банк будзе і далей прадаваць іск да банкаў, каб захавалі за сабою права прадаваць у будучым прэтэнзіі на савецкае золата, іск толькі будзе прызначаць за граўцы.

ЛЁНДАН, 27. Дэлегат Дэвісон (кансэрватар) вядоў у палатне робітчаньні зпытаньне Хікса, ці вядома яму, што калі 5 тон золата, якое належыць савецкаму ўраду, знаходзіцца ў дароце да Лібанау на ангельскім пароходзе „Вальтабор“, і ці ўжывае міністэрства ўнутраных спраў меры для таго, каб выкарыстаць гэта золата, а таксама і іншыя партыі золата, якія могуць быць апраўлены савецкім урадам у Англію, для пакрыцьця доўгу савецкага ўраду ангельскім грамадзянам.

Член рабочай партыі Тэртл зпытанаў, ці прыстойна дэлегату парламенту даваць зпытаньне, якое штурхае ўрад савіцка рабункам на вялікай дароце. Спікер (старшыня) зьвіў, што ён ня так выдумачнае гэтае зпытаньне.

Таварыш міністра фінансаў Самуэль, які даваў адказ замест Хікса, зьвіў, што на мае ў сваім распараджэньні вестак па закранутым Дэвісонам пытаньні.

Дэлегат Торн зпытанаў, ці праўда, што золата, аб якім ідзе гутарка, пасьлаў у Англію для гандлёвых рэзлікаў.

Складзтва (камуніста) зпытанаў, ці вы думае Самуэль наазаць расьсьледваньне з істаю высветліць, ці не прызначаны гэтым 5 тон золата для падтрыманьня камуністычных кандыдатаў на налічдохчых парламанцкіх вы-

20-тыс. ДЭМАНАСТРАЦЫЯ У ЛЁНДАНЕ

ЛЁНДАН, 2. На глядзючы на сабатаж рэфармісцкіх лідэраў лёнданскіх рабочых арганізацый, камітэт на арганізацыі сьвяткаваньня 1-га мая наладзіў дэманстрацыю з удзелам 20.000 рабочых ад 170 рабочых арганізацый. Упершыню ў гісторыі сьвяткаваньня 1-га мая ў Лёндане ў дэманстрацыі бралі ўдзел атрады рабочай лігі былых франтавікоў у форме зашчытнага колеру, у вайсковых шапках з чырвонымі павязамі. У дэманстрацыі бралі ўдзел і атрады жанчын—членаў лігі.

Дэманстрацыя тапілася ў чырвоных сьцягах і дэўнгах, якія заклікалі да клясавай барацьбы. У Гайд-парку з прамовамі выступілі Том Ман, Госін (сакратар прафсаюзу мейбальчыкаў), Кэмпбэл, Політ, Санлаўтала і інш. Мітынг аднагалосна ўхваліў рэзалюцыю, якая падьвярджае багавы дух міжнароднай салідарнасьці лёнданскага пралетарыату і якая дамагаецца абароны СССР і падтрыманьня прыгнечаных мільянаў Кітаю, Індыі, Эгіпту і ўсіх калёній.

1-га МАЯ У ЯПОНІІ

ТОКІЁ, 2. Сьвяткаваньне 1-га мая ў Токіё пачалося мітынгам у парку, на якім прысутнічалі ўсе 7 пралетарскіх дэлегатаў парламенту. У рэзалюцыі, ухваленай мітынгам, гаворыцца, што небясьпецы новай вайны неабходна процістаяць барацьбу ўсяе рабочае клясы за канчатковае вызваленьне.

Пасьля мітынгу адбылася дэманстрацыя Вуліцы, дзе праходзіла дэманстрацыя, ахоўваліся паліцэйскімі атрадамі, сіламі ў 4.000 паліцэйскіх. Паліцыя дапусьціла да ўдзелу ў дэманстрацыі толькі членаў прафсаюзу. У часе дэманстрацыі зроблена 1.000 арыштаў.

У прафінтуры Кванто (каля Токіё) у сьвяткаваньні, якое было наладжана савецкімі рабочымі арганізацыямі брала ўдзел 15.000 рабочых. Сумсонія першамайскія дэманстрацыі з удзелам усіх рабочых арганізацый былі наладжаны і ў іншых буйных гарадох.

Гэраічная барацьба амэрыканскіх гарнякоў

НЬЮ-ЁРК, 3. Барацьба, якую даводзіцца вёсці бастуючым гарняком Пэнсільваніі, не паслабляецца. На ліцыя зрывае сходы, якія склікае камітэт выратаваньня прафсаюзу і арыштоўнае левых рабочых лідэраў. Прафсаюзнае бюро вяртае выключнае а саюзу прыхільнаў ка-

ПЕРШАМАЙСКІ ДЗЕНЬ У ВІЛЬНІ

У дзень 1-га мая ў Вільні адбыліся тры маніфэстацыі: ППС, якая сабрала каля 500 чалавек, „Бунду“—300 чалавек і лівіцы ППС—каля 900 чалавек. У часе праходу дэманстрацыі лівіцы ППС арыштаваны адзі.

ПЕРШАЕ МАЯ У НАВАГРАДЗКІМ ВАЯВОДЗТВЕ

У дзень 1-га мая ў Лідзе арыштаваны тры сяброў лівіцы ППС. У Дзярчынне арыштаваны адзі—за пробу арганізацыі мітынгу. У Славіскім павеце вывешана 16 сьцягаў з камуністычнымі дэўнгамі, у Наваградку—2, у Шчучыне—1. Беларускія дэлегаты Стагановіч і Дварчаніч прававалі скаікаць у Наваградку мітынгі, але не атрымалі дазволу.

Вайна ў Кітаі

ПАЎНОЦЫ ПАЦЯРПЕЛІ БУЙНОЕ ПАРАЖЭНЬНЕ

ШАНХАЙ, 3. Агенцтва Гомінь паведамляе, што ўся тэрыторыя правінцы Шаньдун на поўдзень ад Жоўтэа рэчкі вызвалена ад паўночнаў і што шаньдунскія войскі, якія асунулі пад камандаю генэрала Лю Чы-лю, здаліся паўднёвым Ляагагды паўднёваў перайшлі Жоўтэа рэчку і прабежавылі да Дэйжоу.

У аказіях Цзываню паўднёваўмі ўзята ў палон 20.000 шаньдунцаў і захоплены вялікая колькасьць зброі. Частка паўднёваў пад камандаю Цао Вансуна ўзяла Бучын і Каомі і вступіла на Цындао.

Навола вестак агенцтва, шаньдунскі пачальнік гарнізону Цындао выказваў гатунасьць адца горад.

НІТАЙЦЫ ЗАБІЛІ 100 ЯПОНСКИХ САЛДАТ

ТОКІЁ, 3. У японскім вайсковым міністэрстве атрымалі паведамленьні аб тым, што каля 100 японскіх салдат былі забіты кітайцамі ў адным з аказічных раёнаў Цзываня. Падрабязнасьці пакуль пнядомы.

ПОСЬПЕХ ПАЎСТАНАЦАЎ

ШАНХАЙ, 3. Паводле паведамленьня „Рэспублікан Дэйлі Ньюс“, паўстанцкія атрады ў раёне Ўсходняе рэчкі, якія дзейнічаюць пад кіраўніцтвам камуністых, занялі Фуюху і Вабаня.

ХАРЫНСКІЯ УЛАДЫ І БЕЛАГВАРДЗЕЙЦЫ ЗРЫВАЛІ МІТЫНГІ

Першамайскія сьвяткаваньні ў Бэрліне

На здымку—дэманстрацыя моладзі

Замах на гандлёвага прадстаўніка СССР у Польшчы

Забойца меў на мэце забіць поўпрэда СССР у Польшчы тав. Багамолава, але прамаўнуўся

Польскі ўрад і дагэтуль нічога не зрабіў для аховы прадстаўнікоў СССР, чаму павінен

Белагвардзейцы дзейнічаюць неабмяжована

ВАРШАВА, 4. Сеньня на гандлёвага прадстаўніка СССР у Польшчы т. Лізарава, які ехаў з поўнамоцнага прадстаўніцтва дамоў, быў утворан узброены напад.

У аўтамабіль т. Лізарава былі дадзены два стрэлы з рэвальвэра. Першым стрэлам было разьбіта вакно аўтамабіля друпал куля папала ў карзінку і не зрабіла шкоды ехаўшым т. Лізараву, ні т.т. Дэльканаву і Макаранка—супрацоўнікамі гандлёвага прадстаўніцтва, якія праводзілі яго.

Забойца, убачыўшы, што забойства не ўдалося, кінуўся бегчы, але быў затрыман. Ён назваў сябе Юркам Вайцхоўскім, расійскім эмігрантам, а член польскім грамадзянства і членам саюзу расійскай моладзі ў Польшчы.

Трэба меркаваць, што Вайцхоўскі страляў у Лізарава з аблыскай, думаючы, што ў аўтамабілі едзе поўнамоцны прадстаўнік СССР у Польшчы т. Багамолаў. На гэту думку наводзіць тая абставіны, што напад быў утворан ля поўнамоцнага прадстаўніцтва, а не гандлёвага прадстаўніцтва, дзе Вайцхоўскі мо- лаві прылічыўся т. Лізарава за і імяна

РАБОЧЫ ПАТОК У ПЕРШАМАЙСКУЮ ПАВОДКУ

Людзкія рэчкі затопілі менскія вуліцы. Рабочыя калёны штурмавалі перакрываючыя вуліцы і гарластыя гукі ярка-вычышчаных труб, пакарныя палачы дырыжора, свідравалі сонечнае паветра і рвалі барабанныя перапонкі.

Рабочыя масы бурна цяклі, як рэчка ў веснавую паводку, прывітальныя крыкі, і грукат гармат, і гудкі аўтобусаў—усё злілося ў нязвычайны гул, падобны да частых выбухаў затораў лёду ў разгар лёдаходу.

Ішлі рабочыя калёны і трудна было разглядаць твары. Здавалася, што кожная калёна — распаленая маса сталі, што вырвалася з цеснай доменнай печы і шпарка цячэ па глыбокіх жалабах да сваёй канчатковай мэты.

І чарвоныя хустачкі работніц, якія стракаццэ на яркай паверхні натоўпу, здаваліся асяляпльчымі іскрымі, што раскідае расплаўленая сталь у дзень выхаду з утробы матні—доменнай печы.

Рабочыя калёны ішлі і святочныя маршы дапамагалі выразна выбіваць рэвалюцыйныя крон.

Ішоў бацька-металіст—з дзіцем на плячы, ішла матка—з строга-святочным тварам і за руку моцна трымала малодшую дачушку, ішоў урачыста-строгі чырвонаармеец, ухмылялася камсамолка, ве-

села і звонка сьмяяліся піянеры...

— Гэй, Кузьма! Пасля дэманстрацыі валі да мяне—першамайскім пірагом пачастую,—са сьмеяхам крыкнуў рабочы з чырвоным бантам у патліцы новага гарнітуру.

Кузьма адгукнуўся, але яго самога ў натоўпе ня відаць было.

— Прыходзь да мяне. У мяне пірог ня горшы за твой...

— Заўтра да цябе... Сёньня ў мяне баль... першамайскі. Прыходзь з жонкай. Пачастую пабуржуйску.

Адназ Кузьмы быў заглушан выбухнуўшай песьняй...

— Тата, куды мы ідзем?—можа ў дваццаты раз пытала дзяўчынка, добра ўсеўшыся на плячы бацькі.

— На дэманстрацыю, дачушка.

— Куды?

— На дэманстрацыю...

Доўгае слова кепска запаміналася і праз тры хвіліны дзяўчынка зноў пытала:

— Татка, куды мы ідзем?

— На дэманстрацыю, мой нато...

Ніколі ня ішлі так бадзёра і весела. Два дні адпачынку—ззаду, дзень адпачынку—наперадзе. І ву-

ліцы мільгалі, як у шматмэтровым фільме...

Капітал у вобразе гоўстай сьвіньні, якая сядзела на даху „турмы“, убраная цыліндрам і фракам, спэцыяльна хадзілі глядзець...

— Вы ня бачылі сьвіньні? Раю паглядзець — вельмі арыгінальна. І „сьвіньня“ карысталася посьпехам...

Вочы работніц глядзелі бястурботна. У гэты дзень яны былі звольнены ад усякіх клопатаў, правільней, звольніліся самі. Святочныя абеды былі нарыхтаваны напярэдадні і стаялі халоднымі на вычышчаных „прымусах“. 5 хвілін — і гарачы абед гатовы...

Знаёмых металістаў, гарбароў, чыгуначнікаў, швейнікаў—не пазнаваў. Святочныя ўбранні, шмат у яго, новае, толькі напярэдадні купленыя ў ЦРК, або ўзятыя ў крэдыт, зьмянялі твары.

Наглянцэваныя камашы блішчалі сяржоз густы пласт пылу, а новыя кепкі весела мільгалі над галовамі...

Працоўны Менск заўладаў вуліцай, заўла даў безраздзельна. Рабочыя калёны штурмавалі перакрываючыя вуліцы і гарластыя аркестры рвалі барабанныя перапонкі.

Працоўны Менск святкаваў 1-га мая.

КУЛЬТУРНЫЯ НАВІНЫ

Навуковая праца аб паўстаньні 1863 году

Выкладчык Беларускае сельска-гаспадарчае акадэміі тав. Цытовіч прадставіў у ІБК сваю навуковую працу аб рэвалюцыйным руху на Беларусі (паўстаньне 1863 г.) у былым Горацкім павеце. Гэтая праца напісана на вядомых архіўных матэрыялах і мае каля 12 друкаваных аркушоў.

Пашырэнне ліку пунктаў па ўвядзеньні ўсеагульнага навучаньня

Менскі акруговы інспектарыят нарасьветы заапрабараў ад усіх раёнаў акругі распарадкаваў планы пашырэння ўвядзеньня ўсеагульнага навучаньня. Паводле гэтых планаў мяркуецца значнае пашырэнне ліку сельскіх пунктаў, дзе будзе ўведзена абавязковае ўсеагульнае навучаньне ў наступныя навучальныя годзе. Так, напрыклад, у Сьмільавіцкім раёне летась усеагульнае навучаньне было ўведзена ў 43 сельскіх пунктах, а сёлета—у 67, у Лагойскім у 46, а сёлета—у 85, у Бярэвіцкім—у 15, а цалер—у 54.

Абавязковае навучаньне дзесяцігоднікаў

З наступнага навучальнага году паводле плану ўсеагульнага навучаньня Менскі акруговы інспектарыят нарасьветы маркуе ўвесьці абавязковую пасьля дзяцей у школы ва ўзросьце ад 8 да 9 год. У леташнім годзе абавязковаму навучаньню падлягалі дзеці толькі ва ўзросьце 8 год.

Дапамога бяднейшым вучням

Менскі акруговы інспектарыят нарасьветы на наступны навучальны год мяркуе адпусьціць для дапамогі бяднейшым вучням, якія будуць наведваць школы ў парадку ўсеагульнага абавязковага навучаньня, 170 тыс. руб., выхадзячы з разьліку 10 руб. на аднаго вучня.

Пашырэнне выдавецкае справы ЦБК

Цэнтральнае Бюро Краязнаўства паводле свайго плану мяркуе павялічыць часовікі „Нам Край“ паступова на адзін аркуш у тым, каб дзевяці памере да 10 друкаваных аркушоў. Мяркуецца таксама выданы зборніку метадычных краязнаўчых матэрыялаў і зборніку прац мясцовых краязнаўчых таварыстваў памерам у 10—12 аркушоў. На ўсе гэтыя мерапрыемствы патрабуецца водпуск сродкаў у суме 18 тысяч рублёў.

М Е Н С К

Адчыняецца зьезд т-ваў „Чырвоная Крыжу“ 500 Гурткаў Першай Дапамогі

Сёньня, а 6-й гадзіне ўвечары, адчыняецца ў клубе Карла Маркса другі ўсебеларускі зьезд таварыства „Чырвоная Крыжу“. Пасля ўрачыстага адчынення народны камісар аховы здароўя БССР тав. М. Барсукоў выступіць з дакладам аб дзейнасьці „Чырвоная Крыжу“ і яго бліжэйшых задачах.

На зьезд чакаецца звыш 150 дэлегатаў ад 45.000 членаў таварыства на Беларусі. Трэба адзначыць, што лічэбнасьці сячакі вырастае ва апомніны паўгода—(з 17.000 да 45.000). Гэтым росту надавачайна аддзейнічала арганізацыя на БССР гурткаў першай дапамогі, якіх на сёньня налічваецца звыш 500. Яны аднаюць у сваіх радах каля 10.000 работніц і сялян. У гэтых гуртках працоўнае насельніцтва праходзіць элемэнтарны курс браньбы ва новы здаровы быт, а таксама пахрыстоўваецца на выпадак стыхійных пашчасьцяў і вайны. Масавая асьвета

Шырокіх мас у гэтым сэнсе вяўляецца адным з сапраўдных актаў культурнай рэвалюцыі. Заданьне па санітарнай абароне краіны „Чырвоны Крыж“ выконвае таксама праз свае санітарныя дружны, якія і вяўляюцца дысплінаванымі тактычнымі адзінкамі.

Таварыства праікае ў вёску. Мерапрыемствы па набудове новых дзяляў, студыяў, арганізацыя перасоўных медычных габінетаў, наладжваньне лекцыяў па санітарнай і гігіеі і інш. асустрэкае надзвычайна арыхільна адносным з боку сялянства.

Шырокія колы насельніцтва БССР ведаюць таксама аб тэй дапамове, якую аказвае таварыства бяднейшым дзесяці работніц і сялян Заходняй Беларусі.

Зьезд заслухае даклад аб дзейнасьці ЦК „Чырвоная Крыжу“ (А. Цьвікевіч), аб працы піваных ачэек (Фрыдман), аб працы на транспарце і інш.

13 мая — „Дзень лесу“

„Дзень лесу“ у Менску будзе святкавацца 13 мая. Да 9-ці гадзін раніцы да дому працы па пляцы Волі зьбяруцца калёны камсамольцаў, піянераў, вучыўства, членаў прафсаюзаў і вайсковых частэй в аркестрамі і сьцягамі. У арганізаваным парадку калёны вакружыцца да вучастку зямлі ў 3-х вярстах ад Менску (Малая Сьвянцка), дзе маркуецца правесьці пасадку і пасей лесу сіламі ўдзельнічаючых у правядзеньні „Дня лесу“.

Перад пачаткам работ па пасеве лесу будзе арганізаваны рад жымтагаў на тэму аб значэньні „Дня лесу“. Пасля працы будзе арганізаваны ў лесе рад спартыўных сваборніцтваў, масавых гульняў і г. д.

Аўтабусны рух Менск—Чэрвень

З 15-га мая ўставаўляецца аўтабусны рух Менск—Чэрвень з асядамі у Сьмільавічы. Аўтабусы будуць адыходзіць з Менску в плыну Волі а 11-й гадзіне ўвечары і з Чэрвеня а 6-й гадзіне раніцы.

Адкрыцьце фізкультурнага тэхнікуму

Пачатак зьвязкаў у тэхнікуме па фізкультуры павялічылі на 1-га кастрычніка. У працягу верасьня месіца будзе праводзіцца камплектаваньне і набор у тэхнікуму. З усіх акруг Беларусі будзе прыята 45 чалавек.

Забесьпячэньне гораду чыстай вадой

На тэрыторыі вадараводна-электрычнай станцыі пачалася нарыхтоўча ра-бота па сьвідраваньні дзьвёх бруклінскіх вработы. Скалчаньне гэтай работы дасьць магчымасьць бесьперабойнага забесьпячэньня вадой. Работы ідуць у тры зьмены. На іх занята 60 чал. Апрача таго „Вадакавал“ прыступіў да сьвідраваньня ў гарадскім сьлеза каля трэку новай артэзічнай студыі глыбі-най у 250 метраў.

— ГАРАДЗКІ ЦР. Праэдыум гарсавету дазволіў Асоцыяцкіму набудоваццір у гарадскім сьлеза. Камітэсу даруча-ва адрэсці для гэтай мэты аднаведную плошчу.

Паведамленьні

У суботу, 5 мая г. г., а 6 гадзіне для адбудовацці парада арганізатараў будучыіх ачэек і дзьвух сумесна в жаночым актывам камуністаў у памяш-каваньні ГРК КП(б)Б.

У парадку для плян працы в асоб-ніпамі і выбары дэлегатаў.

Яўка абавязкова.

— У панядзелак, 7 мая г. г., а 6-й гадзіне ўвечары сьлікаецца парада ачэ-кавых дэаарганізатараў в натоўным парадкам для:

- 1. Ітогі зімовай працы дэаарганіза-сходу і плян летняй працы.
- 2. Аб кампаніі на адчыньня дэа-чых ачэкавак.
- 3. Бягучыя вгтаваньні.

Яўка арганізатараў абавязкова без спазьнення.

Парада адбудовацці ў памяшканьні Гарайкому КП(б)Б.

— Гарайкому ЦКСМБ паведама-што сёньня а 8-й гадзіне ўвечары ў памяшканьні Райкому адбудовацці пара-да сакратараў ачэек сумесна в інструк-тарскай групоў на пытаньні аб мара-выбарак бюро ачэек.

— Чарговым зьвязкаў парада курсоў партактыву будучыіх ачэек адбудовацці ў суботу, 5 мая г. г., а 6 гадзіне ў па-мяшканьні Гарайкому КП(б)Б.

У парадку для: Практычна арганізац-і працы вытворчых камісій і парад на будоўлях у будучыіх сэзонах.

Яўка усіх слухачоў курсоў абавяз-кова.

— У суботу, 5 мая, у чацвярці код-факу, а 9 гадзіне ўвечары адбудовацці сходу партыйнаў 3 і 4 курсоў наўдзю і наме-мольскага актыву 3 і 4 курсоў.

Адказны рэдактар Я. АСЬШОЎ

У Савеце Народных Камісараў БССР Мэдыка-санітарнае абслугоўваньне застрахованых у 1927-28 г.

Для забесьпячэньня застрахованых і іх сем'яў бесплатнаю мэдыка-санітар-наю дапамогаю ў 1927-28 г. СНК пры-няў наступную пастанову на гэтым пы-таньні: хуткая дапамога ў нашчасных выпадках арганізоўваецца ў тых мясцох, дзе лік актывных застрахованых пера-вышае 3 тыс. чал.; першая дапамога арганізоўваецца на прапрыемствах, у якіх працуе больш 100 чал. пры ўмо-вах знаходжаньня прапрыемства на блізка, як 2 в пал. км. ад лекавай устаноў; амбулаторыя дапамога ўста-наўляецца в разьліку 16 амбулаторных наведваньняў на працягу году на адна-го актывнага застрахованага; хатняя дапамога ўставаўляецца ў гарадох в разьліку 1 лекар на 800 актывных за-страхованых; ложкавая дапамога ўста-наўляецца в разьліку 4 ложкаў-дзён на аднаго актывнага застрахованага ў год; дапамога ў дыспансэрах—у тубэркулё-зым, венэралягічным, у кансультацый для дзяцей і пажарных арганізоўвацца там, дзе ня менш як 3 тыс. чал. актывных застрахованых.

Выдача сродкаў Вандроўна-му тэатру

СНК паставіў выдць Беларускаму Дзяржаўнаму Вандроўнаму тэатру 1.000 руб. на набыцьцё тэатральных гарні-тураў.

Забарона розыгрышу ў пэ-тарэях сьпіртусовых на-піткаў

У выкананьне паставоны СНК СССР ва 30-IV-г. г СНК паставіў забара-ніць розыгрыш сьпіртусовых напіткаў ў арганізоўных на якую-небудзь кар-мысьць зэтарэях.

Скарыстаньне канфіскаванага пры лесанарушэньнях лесу

СНК прыняў праект паставоны ЦВК і СНК БССР аб тым, што канфіскаваны пры лесанарушэньнях у лясох мясцо-вага значэньня лес, а таксама і карня-вая каштоўнасьць перадаюцца ў даход дзяржаўнага бюджэту, а штрафныя су-мы, накладзеныя ў адміністрацыйным парадку ідуць у даход мясцовага бю-джэту. Гэтая паставона зьмяняе арт. 27 палажэньня аб лясох мясцовага зна-чэньня.

8-га мая пачынаюцца каналізацыйныя ра-боты

НА ПРАЦЫ БУДЗЕ ЗНЯ-ТА 500 ЧАЛАВЕК

Гэтымі днямі Камгас падпісае дага-вор в Вадакавалам на каналізацыю гор. Менску.

Першыя каналізацыйныя работы па пракладцы вулічнай каналізацыйнай сеткі ў цэнтральных раёнах гораду пачнуцца ў аўторак, 8 мая. З прычыны гэтага магчыма частковая зьмена мар-шрутаў аўтабусных ліній. У гэтым сэ-зоне намачаецца пракладка 15-ці кіла-метраў каналізацыйнай сеткі. Апрача таго будуць будывацца жалеза-бетонны каналізацыйныя калектары і цёмная стаянкі. Для апошняй адведзена месца ва рагу вуліц Сьлясарнай і Пуаіхаў-скай.

На першы час на работах будзе за-нята да 200 чалавек з паступовым па-вядзеньнем гэтага ліку да 500.

На гэты год намачаюцца выдаткі па каналізацыі ў суме каля мільёну руб.

Тэатр і кіно

Зачыненне сэзону 1927-28 г. СУБОТА, 5-га МАЯ „ВОТВІН“ Билеты прадаюцца ў касе тэатру ад 12—2 і ад 5—9 гадз. увеч. і ў рабочай касе ад 11 з пал.—2 і ад 4—8 гадз. увеч. Пачатак роўна а 8 в пал. з увеч.

Май месяц—месяц таннай кнігі

СЕЛЯНІН!

У май месяц чалавечы і чыста вёсцы

На МАЙ месяц

„ЗВЯЗДА“ ПРАДАЎЖАЕЦА.

ПРЫЁМ ПАДПІСКІ НА ГАЗЭТУ „ЗВЯЗДА“

8 мая 33

Кіно-тэатр
Культура

КІНО
„Чырвоная Зорка“

КІНО
„ПРАЛЕТАРЫ“

КІНО
„Інтернацыянал“

Грані. гістарычныя фільмы

„БУЛАТ БАТЫР“
(—) у 8 частках (—)

2 фільмы у акціі сваяці

„КАМІЛЯ“ танцоўка з Рочыстара ў 6 часяцях

„КІРМАШ“ камедыя ў 6 часяцях

Сучасны бытавы фільм

„КРУГ“
Пачатак сваясу. у 7 г., 8 г. 20 м., 9 г. 40 м. і 11 гадз. уначары.
Кіся адкрыты ад 5 з пач. гадз.

Бытавы фільм

„Чорны Слуп“
Драма ў 7 часяцях.

Рэдакцыйна-выдавецкі

А Д Д З Е Л

Ц С П С Б

Менск, Дом Працы, 2-і паверх,
ТЭЛ. № 6-37.

РВА— выдае і распасюджае сярох прафорганаў і слброў саюзаў масавую прафлітаратуру на нац. мовах.

РВА— выдае часопісь „Профрэх Беларусі“— орган ЦСПСБ і ЦЦ саюзаў.

РВА— камплектуе саюзныя бібліятэкі рознай літаратурай:

прафэсійнальнай, мастацкай, палітычнай, ваеннай і інш. на розных мовах.

Улоунаважаныя РВА маюцца пры усіх Акрпрафбюро і Ц. Прауленьных Саюзаў.

ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСІ

Вышлі з друку і прадаюцца ва усіх кнігарнях Беларуска-ваеннага, кааперацыйнага, у кіёсках „Кніга Вёсцы“ і на чыгуначных станцыях БССР, у кіёсках „Контрагентства Друку“ наступныя кнігі:

1. АБУШ А.— Барацьба перад фабрыкамі. Аповяданьне, пераклад з нямецкай мовы. Стар. 98. Цана 50 кап.
2. РАДЗЕВІЧ.— Рэвалюцыйны шляхам. Аповяданьні з жыцця Заходняй Беларусі. Стар. 94. Цана 55 кап.
3. ЛУНКЕВІЧ.— Грамадзянскія жыццёвыя жывёла. Стар. 51. Цана 50 к.
4. СТАШЭУСКІ.— Музыка Цьвілёўскі. Камедыя ў 2-х дзеях (3 карціны). Стар. 35. Цана 25 кап.
5. СТАНЭУСКІ.— У проты. Аліакавы абразок. Ст. 32. Цана 23 к.
6. СЯМЭНАЎ.— Маварка. З фабрычнага жыцця падлёткаў да Кастрычніскай рэвалюцыі. Стар. 23. Цана 12 кап.

Наглядныя дапаможнікі на беларускай мове

Фішычная карта Эўропы на 4 аркушох. Цана 2 р. 50 к.

Палітычная карта Эўропы на 1 аркушы. Цана 1 р. 50 к.

Карта СССР на 4 аркушох. Цана 2 р. 50 к.

Карта Эўрапейскай часткі СССР на 4 аркушох. Цана 3 р. 50 к.

Грэбус. Цана 10 руб. 50 к.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газэты адбызаецца да 2-ога гадзіны дня.

УСЕ КНІГІ, акрамя падручнікаў, прадаюць

— са скідкай у 25 проц. —

Карыстайся выпадкам, зайдзі на пошту, альбо ў каапэрацыю, купі кніжку па пчалярстве, скатаводзстве, садаводстве і іншых пытаннях сельскае гаспадаркі.

Каапэрацыя і „Кніга Вёсцы“.

ГДЕ ПОДПИСАТЬСЯ

на любую газету или журнал, выходящие в пределах

СССР ?...

В Белорусском Об'единенном отделении Издательств:

МИНСК

Советская, 61

в его филиалах—ВИТЕБСК, Ленинская, 7, и ГОМЕЛЬ—Советская, 17, отделениях Белгосиздата и во всех почтово-телеграфных отделениях и конторах Белоруссии.

ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ командировается уполномоченный для приема подписки и прикрепляется к Вашему учреждению или предприятию на все дальнейшее время.

Звоните 8-21.

ПРИМАЕЦЦА ПАПІСКА НА 1928 ГОД НА вялікую беларускую часопісь літаратуры, палітыкі, эканомікі, гісторыі, крытыкі,

„ПОЛЫМЯ“

(СЕМЫ ГОД ВЫДАНЯНЯ)

3 ліпеня г. г. „ПОЛЫМЯ“ будзе выходзіць штотомесячна.

Гадавыя і паўгадавыя падпісчыкі „ПОЛЫМЯ“ атрымоўваюць бясплатны літаратурны дадатак (гл. газ. „Сав. Бел.“ № 295 за 1927 г. і „Звяззда“ ад 1 студзеня 1928 г.)

ПАДПІСНАЯ ЦАНА на „Полымя“ з дадаткам на год—10 р., 6 м-цаў—5 р., 3 м-цы—2 р. 50 к.

Дзецца рассрочка: пры падпісцы 4 р.—1 студзеня, 3 р. 50 кап.—1 ліпеня, 2 р. 50 кап.—1 кастрычніка.

ЦАНА АСОБНАГА НУМАРУ—1 руб. 50 кап.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: у рэдакцыі часопісі „Полымя“ (Менск, Савецкая, 63); у Цэнтр. кнігарні БДВ (Менск, роу вул. Ленінавай і Савецкі); ва ўсіх анруговых аддзяленьнях БДВ, ва ўсіх паштовых аддзяленьнях, у галоўнай канторы газэты „Звяззда“ (Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх), у канторы падпіскі на газэты „Правда“ і „Нэсегодзя“ (Менск, Савецкая, 61), у канторы газэты „Беларуская Вёска“ (Менск, Савецкая, 63) і ва ўлоунаважанымі і сельнорамі ва ўсіх раёнах БССР.

ГАСПАДАРЧЫЯ ЎСТАНОВЫ і прыватныя асобы

Па справах НОВАГА БУДАЎНІЦТВА

ЗЬВЯРТАЙЦЕСЯ ў

ПРАКТНА-ТЭХНІЧНАЕ БЮРО

В. С. Н. Г. БЕЛ.

ТЭЛЕФОН 10-40. Менск, Савецкая, 77.

Вышаў з друку, рассылаецца падпісчыкам і паступіў у продаж

№ 4 За красавік м-ц № 4 ЧАСОПІСІ

„БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ“

Орган ЦК КП(б)Б, пад рэдакцыяй т. Кіорына.

З Ь М Е С Т:

АКСЮЧЫЦ. Задача сельска-гаспадарчай кааперацыі ў сувязі з масавамі ХУ вьведу ЎсскП(б).

І. ШАЛІМА. Камсамол і барацьба з бюракратызмам.

Н. КОНОПЛИН. Фашизм, как новейшая форма буржуазной диктатуры.

И. ПЕРЕПЕЧКО. К. Маркс і Ф. Энгельс о крестьянском вопросе.

Б. Н. ПОПОВ. Особенности партстроительства в Красной армии и задача военспеции коммунистов.

А. В—АУ. Друж арганізуе маса на барацьбу з бюракратызмам.

Л. НОЗИК. Членский состав и динамика КП(б)Б за 1926 г.

Е. РИВЛИН. О том, как у нас выполняется ленинский лозунг „Лучше меньше да лучше“.

Наша трыбуна.

А. БАЛЦКІ. Аб беларускіх школах в польскім ухілам.

СУХАРЭВ. Практические задачи по коллективизации сельского хозяйства.

Н. РАЗУМОВ. К вопросу об улучшении качества массовой работы на производстве.

На мясцох.

М. Л. ЛУРЬЕ. Беглый анализ пятилетки местного ховьяства Витебщина.

ДАКУЧЫЦ І ЛЕБЕДЗЕУ. Камуністы і камсамольцы на свайй гаспадары.

Н. Ц. КАВАЛЕУСКІ. Права з беднотой.

Гістпарт:

Вывучайце гісторыю партыі.

У ЦК КП(б)Б.

Рэзалюцыі.

БІБЛІАГРАФІЯ

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

На 1 м-ц—25 к. На 6 месяцаў—1 р. 20 к.

На 3 м-цы—65 к. На год—2 р. 25 к.

Надські прымаецца: ва усіх паштово-телеграфных канторах і аддзяленьнях БССР.

Адрас рэдакцыі, Менск, ЦК КП(б)Б, Адрдзел Друку

Згубленыя і ўкзэдзеныя наступныя дагулацкі лічэль нэспраўдныкі:

Вучотная коўская кніжка № 556 Цыб-ліенка Б., выданая Прудкоўскім сельсаветам. 811

Вучотная коўская кніжка № 23 Бобр-Е. выдан. Маварскім паэскаматам 812

Асабовыя насьледчавыя № 145 Ра-манкіна І., выдан. Езаришчанск. РВК 813

Асабовая вайсковая кніжка № 286 Го-луба Д. М., выд. Б. М. Аўцюцэвічкім ВВК. 814

Асабовая кніжка № 3 Ігорала Л., выд. Б. Старыніскім вал. праульчюном, Ві-лобск. губ. 815

Вучотная коўская кніжка № 672 Міх-А новіча А. А., выд. Смалявічкім ВВК 816

Чырвонаярмейская кніжка № 13 Дзят-кова Г. Т., выдан. 15 аддз. Бата-реві. 817

Вучотная коўская кніжка № 419-6 Бур-двороўскага А., выд. Б. Белічанскім ВВК. 818

Асабовая пабоковая кніжка № 148-80 А Аўтуховіча П. П., выд. Б. Пагоцкім ВВК. 819

ЗГУБЛЕНУЮ

круглую пячатку

ардэлі № 7 інваліду „ЧЫРВОНАЯ ЗАРА“ пры Менскім акраіне ка-аперацый інвалідаў—ЛІЧЫЦЬ НЕ-САПРАЎДНАЙ

Культурная рэвалюцыя ідзе ня толькі праз школу, навуку, мастацтва, але праз культуру штодзённай працы. Барацьба за элемэнтарную пісьменнасьць, брашурку, газэту масам—наша першачарговая задача.

ПЛЕНУМ ЦК КП(б)Б

Учора, а 12-й гадзіне, у залі пасяджэньня ЦК адчыніўся чарговы (3-ці) пленум ЦК КП(б)Б. Пленум адчыніў сакратар ЦК тав. Кнорын. На пленуме прысутнічаюць многія з кіраўнічых гаспадарчых, кааперацыйных і прафсаюзных працаўнікоў.

Першым пленум заслухаў даклад т. Галадзёда «аб палітычных выніках гаспадарчых кампаній» (3-ці) пленум ЦК КП(б)Б. Пленум адчыніў сакратар ЦК тав. Кнорын. На пленуме прысутнічаюць многія з кіраўнічых гаспадарчых, кааперацыйных і прафсаюзных працаўнікоў.

Першым пленум заслухаў даклад т. Галадзёда «аб палітычных выніках гаспадарчых кампаній» (3-ці) пленум ЦК КП(б)Б. Пленум адчыніў сакратар ЦК тав. Кнорын. На пленуме прысутнічаюць многія з кіраўнічых гаспадарчых, кааперацыйных і прафсаюжных працаўнікоў.

Успрачкі на даклад т. Галадзёда першым выступіў тав. Малаковіч. Тав. Галадзёд гаварыў аб тым, як і некаторыя акругі адставалі ў выкананні гаспадарчых мерапрыемстваў. Мы тут павінны высветліць прычыны гэтых адставаньняў, каб іх не паўтараць у будучым.

Іно здаецца, што некаторыя акругі адставалі ў гаспадарчых кампаніях затым, што мы ня зусім дэталёва высветлілі эканамічныя мажлівасьці кожнай акругі ўраўняным разрэзе. Мазырскай акруга ідзе наперадзе ня толькі затым, што там лепш працаваў апарат. Тут трэба палыходзіць глыбей. Бо не выпадковым зьяўляецца тое, што лясістыя раёны ідуць у выкананні гаспадарчых кампаній наперадзе.

Мы вельмі мала зрабілі для загатоўкі другарадных відаў экспартнага сырцу, бо ня маем элемэнтарных ведаў аб тым, як выбіраць загатоўляць хоць тыя самыя грыбы

* У Стэнграма дакладу будзе паарукавана ў „Зьвязьдзе“.

ці ягды. Трэба даць канкрэтныя паказаньні пазавым працаўніком, як практычна праводзіць працу па загатоўцы гэтых відаў сырцу. На вартрэба адчыніць такія курсы, каб навучыць пэўны кадр працаўнікоў гэтай справе.

Тав. Дубіна, спыніўшыся на прычынах слабасьці ходу гаспадарчых кампаній, падкрэсьлівае:

На будучы час трэба больш садзейнічаць разьвіцьцю зарных хлебных культур. Пасля правядзеньня вясновай пасеўнай кампаніі трэба заража ўзяцца за падрыхтоўку вяснянай. Трэба разгарнуць справу кантрактацыі азійных зерных культур.

Тав. Паўлюкевіч, выказаўшы адобраньне тавісам дакладу т. Галадзёда, кажа:

Уся справа ў тым, што мы часамі ня ўмеем арганізаваць нашу працу і, як сказаў тав. Галадзёд, не выкарыстоўваем тых мажлівасьцяў, якія маем. Гэта няўмеласьць вылічана і ў загатоўках, і ў вучоце загатоўчых мажлівасьцяў і ў правядзеньні самаабсладаньня. Багі мы прасочым, як загатоўчыя органы выяўлялі загатоўчыя мажлівасьці, то убачым наступнае: некаторыя загатоўкі больш, як выявілі пры вучоце.

Нам трэба за лета падрыхтаваць з асяродку вясковых камуністаў, камсамоўцаў і актывістаў беднякоў кадр гандлёвых працаўнікоў, бо вельмі шмат у нашых гандлёвых апаратах былых гандляроў-спэкулянтаў, якія зараз лічацца «спэдамі» гандлю і загатоўках.

З палітычнай дыферэнцыяцыі вяснікая востра выявілася ў часе гаспадарчых кампаній, я раблю адзін вывад: у раёнах бядняцкіх усё гаспадарчыя кампаніі прыходзілі леш, як у раёнах больш заможных.

Тав. Стасевіч: З дакладу вельмі ярка кідаецца ў вочы стракатаць у выкананні кампаній і прычыны гэтай стракатацьці мы павінны шукаць ня толькі ў апаратах. Мы ня ўлічылі добра мажлівасьцей кожнай акругі як асобнага прамысла.

Тав. Адамайціс:— Я ва ўсім згодзен з дакладам тав. Галадзёда, толькі маю папоўніць яго некаторымі момантамі.

Хлебазагатоўкі трэба пашыраць і разгортваць, бо мы ўжо вараз завезьлі да сябе тую лічбу хлеба, якую павінны былі завозіць на працягу гэтага году.

Разам з гэтым нам трэба праводзіць больш жорсткую эканомію хлеба, чым гэта рабілася раней.

Тым больш трэба ўзмацніць хлебазагатоўкі цыпер, бо в красавіку месячу мы маем у гэтым некаторае паслабленьне.

Ідуць слаба загатоўкі ільну. Тут трэба сказаць пра апарат, які ня выканаў дагавароў кантрактамі павесу ільну.

У пашырэнні пасеўной плошчы ільну мы маем посьпехі, але апошніх не наглядзем у сарае яго ўраджайнасьці.

Загэтым трэба паўзяць шэраг мерапрыемстваў, накіраваных на павышэньне ўраджайнасьці ільну: больш шпарка праводзіць землярпарадкаваньне ільнаводчых раёнаў, задаваляць шырэй мінеральнымі угнаеньнямі і г. д.

Апрача гэтага нам трэба паставіць справу так, каб дён не асладаў на вёсцы, г. зн. даць вёсцы такую мануфактуру, якая б выціснула сялянскае палатно.

Затым тав. Адамайціс спыніўся на пытаньні загатоўках экспартнага другараднага сырцу.

На вяртанні пасяджэньні пленуму працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Галадзёда.

На Беларусі пачалася вяснавая сяўба

Сяўба пачалася ў паўднёвых акругах—Гомельскай, Мазырскай, Менскай, Бабруйскай. Што датычыць паўночных акруг, то там пакуль што пачаўся толькі падсеў канюшыны. Але ў бліжэйшыя дні, калі палі падсохнуць, пачнецца сяўба і ў гэтых акругах.

Завоз насеньня аўсу амаль што скончыўся. Паводле даных акруг фонд аўсу для разьмеркаваньня сярод насельніцтва складае каля 9.500 тон, у тым ліку каля 6.000 тон завазнага.

У паўднёвых акругах разьмеркаваньне насеньня аўсу і ячменю заканчваецца, а ў паўночных акругах толькі пачынаецца.

Гэты фонд аўсу нааьры прыблізна 70 проц. нашых мінімальных патрэб, і ў некаторых раёнах будзе адчувацца пэўны недахоп аўсу. Становішча з аўсам пачорняецца ў сувязі з зацяжкай вясны, калі частка аўсу ідзе на горы рабочай жыцьцё.

З прычыны недахвату аўсу ўмаціліся загатоўка ячменю (142 проц. выкаваньня пляну), вікі (161 проц.) і забранявана для сяўбы пэўная колькасьць звычайнага аўсу мясцовай загатоўкі. Не выстарчальнаа колькасьць насеньня аўсу будзе замянена павяньнямі культурамі.

Новым зьяўляецца тое, што, ня глядзячы на завяршэньні «Сельгасімпарту», мы ад зачэжнай фірмы яшчэ не атрымалі ніводнага кілёграму тамашаду (в 500 тон). Таксама, ня глядзячы на неаднараковыя завяршэньні Хемсэндэману, фасфарытнай мэлі пакуль што адружана толькі 21 проц. а тэрмін адграві ўз'яўляецца на летні.

С. г. нашыя раёны забясьпе-

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ТАЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ, ПОШТАЙ НАШЫХ КАРЭСПАНДЭНТАЎ

„Дзень лесу“ на Бабруйшчыне

БАБРУЙСК. (Уласны кар.). „Дзень лесу“ на Бабруйшчыне распачаўся 20 красавіка і працянецца да 1-га чэрвеня. Ужо праведзена належная падрыхтоўчая праца і распрацаваны пэўны плян. Паводле складзенага пляну, намечана пасадка лесу на плошчы ў 50 гектараў, пасеў на плошчы ў 35 гектараў і мяркуюцца правесьці закладку лясных расаднікаў на плошчы ў 7.500 квадратных мэтраў. Разам з гэтым будзе праведзена абсадка лесам вуліц дарог, школ, хат-чыталень і ін ш.

Для гэтай мэты ўжо ёсьць загатоўленых 6.000 штук дрэў. Таксама адбудзецца ачыстка лесу на плошчы 1.500 гэкт.

Па горадзе намечана пасадзіць каля 1.000 штук дрэў. Апрача таго, чырвонаармейскія часьці таксама намечалі пасадзіць 1.400 шт. Клюб імя Дзяржынскага на свае сродкі ўпарадкаўвае ў Бабруйску парк, дзе будзе пасаджана 300 штук дрэў.

Сялянству за гэты кароткі тэрмін намечана прачытаць 300 лекцый аб лесе.

Лес на Віцебшчыне

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.). Віцебская акруга зьяўляецца самай малалеснай у Беларусі. Агульная плошча дзяржаўнага ляснога фонду складае 178.458 гектараў і зьяўляе 48.000 гэкт. ёсьць лясно мясцовага значэньня. За апошнія гады яшчэ больш скарацілася лясная плошча, дзякуючы разьвіцьцю прамысловасьці і іншым прычынам. Буйным недахватам зьяўляецца яшчэ тое, што лясная плошча няроўнамерна разьмеркавана па раёнах. Лясістысь Межынскага раёну складае 28,7 проц., а Чашніцкага—11,9 проц. Запатрабаваньні акругі ў будаўнічым лесаматэрыяле забясьпечаны толькі на 51 проц., а ў дрывах—на 27 проц.

Прымяоцца меры да недапушчэньня скарачэньня лясной плошчы. З кожным годам павялічваецца

Валіні пажар

Нова-Барысаў, 4 мал. 3 мая ў вёсцы Лівіна, Барысаўскага раёну, здарўся вялікі пажар. Агнём зьнішчана 5 дамоў, 11 хлівноў, шмат збожжа і рознага насеньня. Пажар быў ліквідаваны пажарнай

дружнай, якая прыбыла з Барысаву. Страты ад пажару складаюць 3.000 рублёў.

Райвыканком накіраваў у вёску страховага агента для дапамогі пажароўшым сям'ям.

Палепшаньне абслугоўваньня сялянства

Адказы і сораўні па тэлефону

ВІЦЕБСК. З метаю палепшыць абслугоўваньне сялянства сувязь з раёнамі і акруговымі цэнтрамі і змалочыць цяганьні ў такіх выпадках, якія зьяўляюцца перашкодамі для абслугоўваньня сялянства тэлефонамі і працаваў у іх акруговым адзетам і змалочыць цэнтрам безадкладна даваць адказы і даведкі на запытаньні зьяўляюцца тэлефону.

Мерапрыемства аграрна-адукацыйна-вяслярнае практычнае зьмяшчаюць у справе барацьбы з цяжкай абслугоўваньня сялянства, калі прымаюць пад увагу, што ў Віцебшчыне тэлефонамі зьяўляюцца ўсё раёны і 25 сельсаветаў.

Заданьне выканана на 105 проц.

ВІЦЕБСК. (Уласны кар.) У сувязі з набліжэньнем тыражоў пачаўся аблігацыйны збор. Такі збор пачаўся ў вёсках і гарадах на 6.000 руб. З сёлета ў Віцебскага раёну наведзена, што апошняя сямідзёнка дала на 8.000 руб. у вожным. Гарадоцкі і Суржыцкі раёны за апошні тыдзень далі каля 20.000 руб. На вестках акраінах зьяўляюцца на Віцебскай акруге вышывань болей на 10 проц.

Жыцьцё партыі на шпальтах „Зьвязды“

Хоць газэты ў справе кіраўніцтва, дапамогі, справе сацыялістычнага будаўніцтва баспрэчна влідалі. Надавычайна складаным умовам працы партарганізацыі, закліканых да кіраўніцтва справай перабудовы нашых народнага гаспадаркі на сацыялістычныя падставах, непасрэдна практычна ўдзельнічаючай у гэтым вяслярна-адукацыйным працесе, таксама ўсім вядома. Аднак, ня глядзячы на ўсе труднасьці і перашкоды, што стаялі і стаяць на нашым шляху, на цэлым шэрагу галін сацыялістычнага будаўніцтва мы дасягнулі пэўнага посьпеху.

У гэтых умовах у працы акрыўляюцца агульны партыйныя лініі, дзел газэты. Ніжэй наданія лічбы газораць самі за сябе. Так, за 2 месяцы сакавік і красавік было зьмешчана агулам 103 нататкі. 3 іх на пытаньніх калектывізацыі вёскі 21, праца з беднатою 11, партасьветы 5, рацыяналізацыя працы партанпарату 16, праца сярод моладзі 8, жытаны быту 12, кіраўніцтва культурнай працай 9, пытаньні масавай працай 10, пытаньні партпрацы на прадпрыемстве 11 і г. д.

Усё гэта гаворыць за тое, што можа і недастаткова, ня поўна, але гэтым пытаньням гавора. Удзельнічаючы ў гэтым працесе, мы павінны шмат вытаньняў асьвеціліся мажліва вяслярна, што наогул пас-

лэнным асабліваю зацікаўленасьць партыйным матэрыялам. Так па 400 разгледжаных аглятах ня чытае аддзелу «жыцьця партыі» толькі 5 чалавек, чытае ў першую чаргу і абавязкова 55 тав. і ўсю газэту перачытвае (у тым ліку і партадзель)—94 тав. Такім чынам 149 таварышоў або 37,2 проц. чытачоў у першую чаргу чакаюць ад газэты менавіта партыйнага матэрыялу. А гэта зьяўляецца клясэ пэўна абавязак. Было б няпоўным дзіць няправільным, калі б мы толькі абмяжоўваліся інфармацыйным матэрыялам. Газэты адноціць значнае месца і ў працы партыі, тае вельмі арганізуем вырактыўнага характару і арганізуем, ініцыятыўнаюць

ПАГЛЯДЗЕЦЕ Ў ЛЮСТРА

„ПАГЛЯДЗІ САВА, ЯКАВА САМА“

(Беларуская народная прыказка)

Рабор—вочы і вушы савецкае ўлады. І вочы і вушы ў раборка павінны быць заўсёды адкрыты. Ён павінен усё бачыць, усё чуць, усё ведаць... Гэта ідэальны тып раборка. У спраўдзены-ж раборка на ўсё бачаць, на ўсё чуюць, ня ўсё ведаюць. Але гэта на зусім ужо так кепска. Як кажа тав. Сталін: „... калі крытыка мае хоць 5-10 проц. праўды, дык такую крытыку трэба вітаць“. Зразумела, з гэтага раборкам ня трэба рабіць вываду, што досыць напісаць адну дзясатую частку праўды, а дзевяць дзясатых моіна з палёпа высмакціць. Тав. Сталін быў вельмі памылковым. Раборкаўскае правіла: «СЕМ РАЗОЎ ПАДУМАЙ І РАЗ НАШЫ»—застаецца ў моцы і на-

ца, і перад усімі, як Індык, надзімаецца... адным словам, „раборка“ прапітана наскрозь „раборчванствам“. Перад такімі „раборкамі“ мы ставім сьняны люстра і кажам — „чым кумушак считаць трудіцца, не лепшэ ли кума на себя оборотіцца“.

Рабор АЛЯКСЕЙ ТАРАНАЎ—рабочы гуты „Ільліч“, Быхаўскага раёну, з вялікім азартам змагаецца з дробнымі недахопамі на сваім заводзе. Лае тых, хто абюракаціўся, кляміць сымулянтаў, сьмяецца з тых, хто фанатэрыцца сваёй годнасьцю, хто колмаў таварышоў аб сваім чыне, паслугах і гэтак далей.

У сяле Бардзілаўды (Самарканскага раёну, Менскае акр.) жыве селькор АНДРЭЙ ІВАНАВІЧ. У яго ўсякі селькор, ён у гутарцы з іншымі селькорамі вельмі ласкава гоншчыкаў, кляне самагон і ў шкоду, якую ён прыносіць.

Але ён быў зьдзіўлены, калі Андрэй Іванавіч за-

БЕЛАРУСКІ ДРУК У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ

У сучасны момант у Заходняй Беларусі на беларускай мове выходзяць даволі рэгулярна сем часопісаў і пераўраўна яшчэ шэсць. Усе яны выдаюцца ў Вільні, найвялікшым культурным асяродку краю.

Былі пробы стварыць беларускі друк і ў іншых месцах Заходняе Беларусі, і ў першую чаргу — у Горадні, дзе ў часе соймавых выбараў 1922 году пачала выдавацца тэхнічная газета камуністычнага напрамку пад назвай «Васковы Прадстары», орган выбарнага спіску «Саюз працарытэту месца і вёскі». Але польская адміністрацыйная ўлада пасля выхаду некалькіх нумароў газеты зачыніла, і ў пазнейшыя гады пробы выдавання беларускіх газет у Горадні ня было. На было ня столькі дзеля адсутнасці мясцовых сіл, спэцыяльна адміністрацыйнага прытэту і перашкод.

У Вільні справа стаіць крыху інакш. У вялікім месце і беларускіх культурных сіл болей, і польская адміністрацыя ня можа хэйлічаць аднымі толькі спосабамі гоняга гвалту і простае забароны. Віленская архітэктурна і доктарызацыя польска-літоўскага супрацьста Вільню зрабілі гэтае месца шырока вядомым па ўсім свеце. Сюды час ад часу прыяжджаюць розныя замежныя вельмі, парламентары, наасобны культурныя дзеячы і вельмі экскурсіі. Тут треба ўсе-ж такі захоўваць (хоць «дзеля людзей вольна») шэраг форм і за-

кравань выдленні гвалту відзі-масьцямі юрыдычнага абгрунтаваньня. Такія абставіны даюць магчымасьць выходзіць у Вільні беларускім газетам розных кірункаў і аддзяленьяў, але не даюць ім магчымасьці шырока разгарнуць сваю працу, асабліва газетам радыкальнага кірунку. Газеты гэтага кірунку змяняюць адна другую з надзвычайна хуткасцю. Канфіскацыі, арышты рэдактароў, штрафы і розныя іншыя выпрабаваньня спосабы польскае адміністрацыі звычайна хутка вядуць канец існаваньня газет. Але на месца выбыўшых працоўнікаў зараз-жа становіцца новыя, і замест задушанае газеты ствараецца новая, блізкая па назьве і характары.

Так, на апошнія паўгода змянілі адна другую: «Праца», «Права Працы», «Сіла Працы» і «Воля Працы», якая навуль што выходзіць і цяпер. У перапынках паміж зачыньнем аднае газет і наладжаньнем другога выдаюцца аднашэўкі пад самімі рознымі назвамі.

За мінулыя сем год прыналежаць Заходняй Беларусі да Польшчы ў Вільні зьявілася каля двух дзесяткаў беларускіх газет з напрамкам сацыяльнага радыкалізму, а ў перапынках паміж імі — каля двух дзесяткаў (альбо і болей) аднашэўкаў. Поўнага іх збору тут у Менску ніхто ня мае, і дзеля гэтага нават простае пералічэньне іх немагчыма.

Увесь беларускі палітычны друк

(а часткова і культурны) у Заходняй Беларусі можна падзяліць на 2 часткі: сацыяльна-радыкальны і буржуазна-нацыянальны розных аддзяленьяў. Асабыяком стаіць пэкалькі выданьняў «бугарброднага» і дэфэзыўнага характару, якія нельга назваць беларускімі, але «польскімі» выданьнямі ў беларускай мове.

Апрача «Воля Працы», якая выходзіць 2 разы на тыдзень, выходзіць на адным разе на тыдзень «Сялянская Ніва» і «Беларуская Крыніца» (запісваю). Першая выходзіць чацьверты год, а другая — аднаццаць. «Сялянская Ніва» зьяўляецца органам «Беларускага Сялянскага Саюзу», які кіруецца дэпутатамі сойму Ярэмічам і сэнатарам (былым дэпутатам сойму) Рагуляю. «Беларуская Крыніца» зьяўляецца органам беларускіх ксяндзоў і наогул беларускіх каталіцкіх клерыкалаў, агултваных у партыю пад назвай «Беларуская Хрысьціянская Дэмакратыя» пад кіраўніцтвам былога дэпутата сойму ксяндза Адама Станкевіча і дыпераніяга старшыні кантралянага камітэту партыі дэпутата сойму Н. Каруза.

Сэнатар У. Багдановіч у перадыбарчым часе пачаў выдаваць свой асобны орган пад назвай «Праваслаўная Беларусь», імкнучыся да стварэньня сярэд праваслаўных беларусаў арганізацыі аналягічнае «Беларускай Хрысьціянскай Дэмакратыі» сярэд каталікоў. Але справа яго на лад не пайшла, а яго «Праваслаўная Беларусь» пасля выхаду некалькіх нумароў болей не паказваецца, не знаходзі-

чы водгуку ў масах.

У той час, як «Воля Працы» (падобна ўсім яе папярэднікам) цьверда прытрымліваецца аналізічнае лініі ў адносінах да польскага буржуазнага ўраду і стараецца арганізоўваць беларускі працоўны масы дзеля арганізацыянага адстойваньня сваіх нацыянальных і сацыяльных праў, — апалітычнасьць «Сялянскае Нівы» і «Беларускае Крыніцы» такога прычыповага характару ня мае.

Першыя-ж сапраўдныя ўступкі польскага ўраду ў галіне нацыянальнае палітыкі маглі-б адразу перамяніць іх апалітычнасьць на прыхільнасьць. Польскі ўрад разумева гэта і ня вельмі-то спакоіцца апалітычнасьцю «Крыніцы» і «Нівы». Наадварот, часам ён нават гатоў дапамагчы ім у іх стараньнях выпіснуць з беларускае вёскі іх найбольшае палітычнае канкурэнта — беларускую радыкальную газету, а ў часе існаваньня «Грамады» — уплыў грамадаўцаў. Тупагаловы адміністратары, паштавікі і паліцэйскі на мясцох схільны валіць усё ў адну торбу: раз газета беларуская, — значыць, яна «бальшавіцкая»; значыць, з ёю можна рабіць усё, што хочаш — аклейваць ёю сыценны замест дастаўкі надпісчыкам, прадаваць у грамы на загартаньне сельскай і г. д. У той час, як усе скаргі рэвалюцыйнага радыкальнага кірунку застаюцца бяз вынікаў і без адказу, у Віленскім ваяводстве абяцалі Ярэмічу, што за недастаўку адрэсатам «Сялянскае Нівы» паштавымі будзе карацца штрафам.

Аднак, гэтае засуджэньне польскае

вышэйшае адміністрацыі ніколыкі не дапамагае «Ніве» і «Крыніцы» знайсці шлях у беларускія вёскі, і ўплыў іх у параўнаньні з беларускімі газетамі радыкальнага кірунку даволі нізкі.

Пералічанымі газетамі і ўзгярэваецца беларускі палітычны друк у Заходняй Беларусі. Іншы палітычны выданьні ў беларускай мове зьяўляюцца беларускімі толькі па мове ды па прыметніку «беларускі» альбо «беларуская», што стаіць у назьве некаторых з іх.

На першым месцы на старшынястве правапраемства треба паставіць «Грамадзянін», які выдаецца пад рэдакцыяй былога міністра Тодара Вярнікоўскага. Самы «Грамадзянін» выходзіць ня лаўна, але ён зьяўляецца беспасрэдным спадчыньнікам «Беларускага Слова» і «Грамадзкага Голасу», а Вярнікоўскі простым спадчыньнікам крыміналістага Валойшы і «доктара» Паўлюкевіча. Незадоўга перад самімі выбарамі ў гэтай найстарэйшай групе дэфэзыўных «беларусаў» адбыліся нейкія ўнутраныя непаразуменьні, якія прымуслі Паўлюкевіча выступіць з усіх створаных імі паліграфічных арганізацыяў.

Паўлюкевіч напярэваў выступіць на соймавых выбарах і сабраў аж 837 галасоў, ачуніўшы дзеве вёскі ў Лідзьне. Пасля выбарнага прывалу аб ім нешта стала ціха: здаецца, нан «доктар» хоча стаць сапраўдным доктарам і бярацца за навуку. Замест зачыніў шагася «Беларускага Слова» Вярнікоўскі пачаў выдаваць «Грамадзянін». Але наўрад ці ён будзе

шмат пытаньняў асьвятляе між-ліва несвабядна, што наогул на-тавоўна інфармацыйнае справы ждае чакаць шмат лепш, але далейшае не палепшаньне ва мно-гім залежыць ад саміх партаргані-зацыяў, асобных працоўнікаў. На вялікі жаль мы яшчэ не прызы-чаліся дзядліца праз газету воіта-часьці сваёй працы, вельмі многа камшоўнага, у сэнсе форм і мэтаў працы, правяранных на справе і даў-шых найбольшым практычным вы-нікі, ляжаць пахаванымі ў самых арганізацыях, аб іх ня пішуць. Мы ў далейшым павінны гэта адмоў-бок нашае працы як найхутчэй з-жыць. Нават выходзячы з пала-жэньня неабходнасьці шырокае ар-ганізацыі самакрытыкі, аб чым аса-бліва дэсерава сказаў апошні пленум ЦК УсеКП(б) шырокае асьвятленьне ў друку партыйнае працы зьяўля-ецца бязумоўна неабходным. Толькі праз пэсню сувязь газэты з шы-рокімі коламі іных працоўнікаў, праз яшчэ болей і дзядліца леп-шае асьвятленьне практыкі працы на шыльтах газэты, газета апраў-вае не прызначэньне.

На падставе праводзенага анкет-нага апытаньня наша чытача мы маем усе падставы лічыць устаноў-

артыкулам імрэактыўнага характа-ру і артыкулам, які і зьяўляецца перад арганізацыямі пытаньні ў парады абгачараньня. Як першыя, так і другія падзвычайна каштоўны і адзігрываюць вялікую ролю.

Партарганізацыі, не чакаючы аб-сэжых паказаньняў, якія часам пазьніцца, чытаючы рэгулярна сваю газету, змогуць праводзіць аднавед-ным чынам працу, праводзіць пэ-чуну палітычную лінію. Друкуючы-ж артыкулы ў парады абгачараньня, газэты, заастраючы ўвагу на ад-ным якім-небудзь пытаньні, групуе вакол сябе думку партыйнага ак-тыву і тым самым прысоіць парт-ыйнае вялікую карысьць.

У дзень друку, калі чытач і га-зэты прад'яўляюць адзін другому свае пэтрабаваньні, мы павінны таксама вельмі і вельмі крытычна аднесьціся і да пастаноўкі партый-нага аддзелу. Шэраг бязумоўна да-волі значных недахопаў у нас маю-цца, а кываць мы іх будзем агуль-нымі намаганьнямі.

Партыйцы, парт'ячэйкі, павінны зрабіць свае заўвагі, а таксама павінны памятаць, што пры шыро-кай бязлітаснай самакрытыцы выпарчэй будучь зьявіцца недахо-пы. А яны ёсьць. Ф. Г-нскі.

С. Г. нашай рэацыі забясьпе-чаць поўнасьцю за выключэньнем малочага інвэнтару.

На 1-га мая на Беларусі ўсяго ачышчана 24.145 тон насення, што складае 70,8 проц. плянавага заданьня. На першых месцох па ачышчэньні насення ідуць акругі Магілёўская (100 проц.) і Гомель-ская (90 проц.), на апошніх мяс-цох — Полацкая акруга (50 проц.) і Бабруйская (47 проц.).

Па вестках, якія ёсьць у нас, рэалізацыя сезонных с.г. машын (пługі, бораны, ачунікі) «сярод сельштва ідзе слаба, і нават не выкарыстоўваюцца адушчаныя крэ-дыты.

Да 1-га мая на Беларусі арга-нізавана 200 новых калектыўных гаспадарак-арцэляў, кажу і тавар-стваў па сумеснай апрацоўцы зямлі. Паміма гэтага арганізаваны розныя віды вытворчых каапера-цыйных аб'яднаньняў: машынных таварыстваў — 85, масла-сыравара-ных арцэляў і жыцьё-водных та-варыстваў — 160, малірацыйных та-варыстваў — 41, садаві-агародных — 19, насеннаводных — 19, агнятры-валых — 38, птушкаводных — 12, рыбаводных — 9, тарфяных — 26.

А. Н.

АЛЕ ГЭТАГА МАЛА. Рабкор не павінен уладаць тымі недахопамі, за якія ён лае іншых.

Калі рабкор ляе прагульшчыкаў — ён павінен быць самым прыклад-ным рабочым і не дазволіць сабе ніводнага прагону без асабліва важнай прычыны.

Калі рабкор аблівае патокамі атрананту п'яніц свайго заводу, ён сам не павінен дакранацца да «бу-тэлькі».

Калі рабкор высьмейвае «амата-раў глуму» — у яго самога глум па-вінен быць мінімальным.

Калі рабкор піша аб нядбай-ніках, галазціпах, бюракратах — ён сам павінен быць актывістам, дысцыпліна ваным, эканомным і чупым...

На вялікі жаль, ня ўсе рабкоры гэта разумеюць. Ёсьць пазасобныя рабкоры (праўда, іх ня шмат), якія лічаць якраз наадварот. — Я раб-кор, — мне ўсё можна. Такі «раб-кор» і выпівае, і на завод цэлымі днямі не зьяўляецца, і ад грамад-зкае работы выкручваецца, і з ра-бочымі як «начальнік» абыходзі-

лей. Але сам Тарану да таго хварэе «рабкорчанствам» што забывае аб сваіх правах і абавязках. Ён час-та бярэ на сябе функцыі рэвізора, хоць яго на гэта ніхто не ўпоўна-важае.

Трыходзіць, напрыклад, у заво-дакніраўніцтва і патрабуе: — Дайце мне праверыць склад. — Так думае, што там непарадкі. — Падстава? — Гэта што яшчэ за бюракратызм? Досыць з вас майб заявы... Або прыходзіць ён да доктара і патрабуе водпуску. Доктар зна-ходзіць яго зусім здаровым і ў водпуску адмаўляе. Тады Тарану заяўляе: — Пачакай жа ты, суні суні, па-знаеш, з кім маеш справу... Аўтарытэт такога «рабкора» на заводзе ня вельмі вялікі. Калі яго часамі і слухаюць, дык толькі дзе-

Такіх «рабкораў» і «селько-раў» многа — адзінкі. Але гэта на-жа служыць апраўданьнем для селькоўскае арганізацыі, якая павінна самым уважлівым чынам лічыць за чыстае і сваё іх апраў-даньне. Часьцей глядзецца ў людзі часцей карыстацца дапамогаю С. МАКРЫТЫКІ, — тады лягчэй будзе чысьціць сябе ад прыліплага гразі.

Ільліч даў нам прыклад найвялікшай сумленна-ці перад самім сабой, перад сваёй клясай, перад тва-справой, якой ён аддаваў сваё жыцьцё. Тав Лені-на было ўласціва ў найвялікшай меры пачуцьцё адна-насьці... Гэтай рысе треба вучыцца і вучыцца. Аса-ліва рабкорам, якія стаяць на варце рабочае клясы і якія выкрываюць другіх і якраз загэтым павінны быць шмат лепшымі за другіх.

БУХАРЫН.

на-літаратурны месячнік пад на-зваю «Беларуская Култура», ад-поруку хваля толькі на дзяд-кіжкі і далей справа не пайма.

Наўлача лўнае паднафільскае работы Паўлюкевіча і Умястоўска-га прымуслі пілсудчыкаў пера-дзіць да больш замяскаваных фор-маў увдзёвечаньня на беларускі масы. Дзейнасьць групы Які Ста-кевіча і выдаванае ім часопіс «Бальшавіцтва» нават «Бел. Кры-ніца» і «Сял. Ніва» зьяўляюць і тымі-ж крыніцамі фінасавага што і дзейнасьць іншых палі-графікаў. Але пакуль што лўна гэтага ня відаць. Я. Станкевіч часам на-ват падшываецца над радыкальным тэндэнцыі б. Грамады, а аб сваіх пры-ляных пачуцьцях да Польшчы а-трубіць так на ўсіх рагах, як незалачлівы папярэдні, і поўна-выкрыцьця сапраўднае яго фіна-лі накуль што няма.

Апрача пералічаных выданьняў у Вільні выходзяць яшчэ літа-турна-культурны месячнік «Родны Гоні» (з радыкальным кірункам) ліцячая часопіс «Заранкі», сел-ска-гаспадарчая часопіс «Саха» час ад часу зьяўляюцца «Белару-ская Студэнцкая Думка» — орган Б-ларускага Студэнцкага Саюзу Віленскім унівэрсытэце.

Не зважаючы на ўвесь гэтыя пробы фальшаваньня, белару-скі друк у Заходняй Беларусі рас-це развіваецца, а ўплыў яго рад-кальнае часткі ўсё мацее.

Мікола Баранавіч